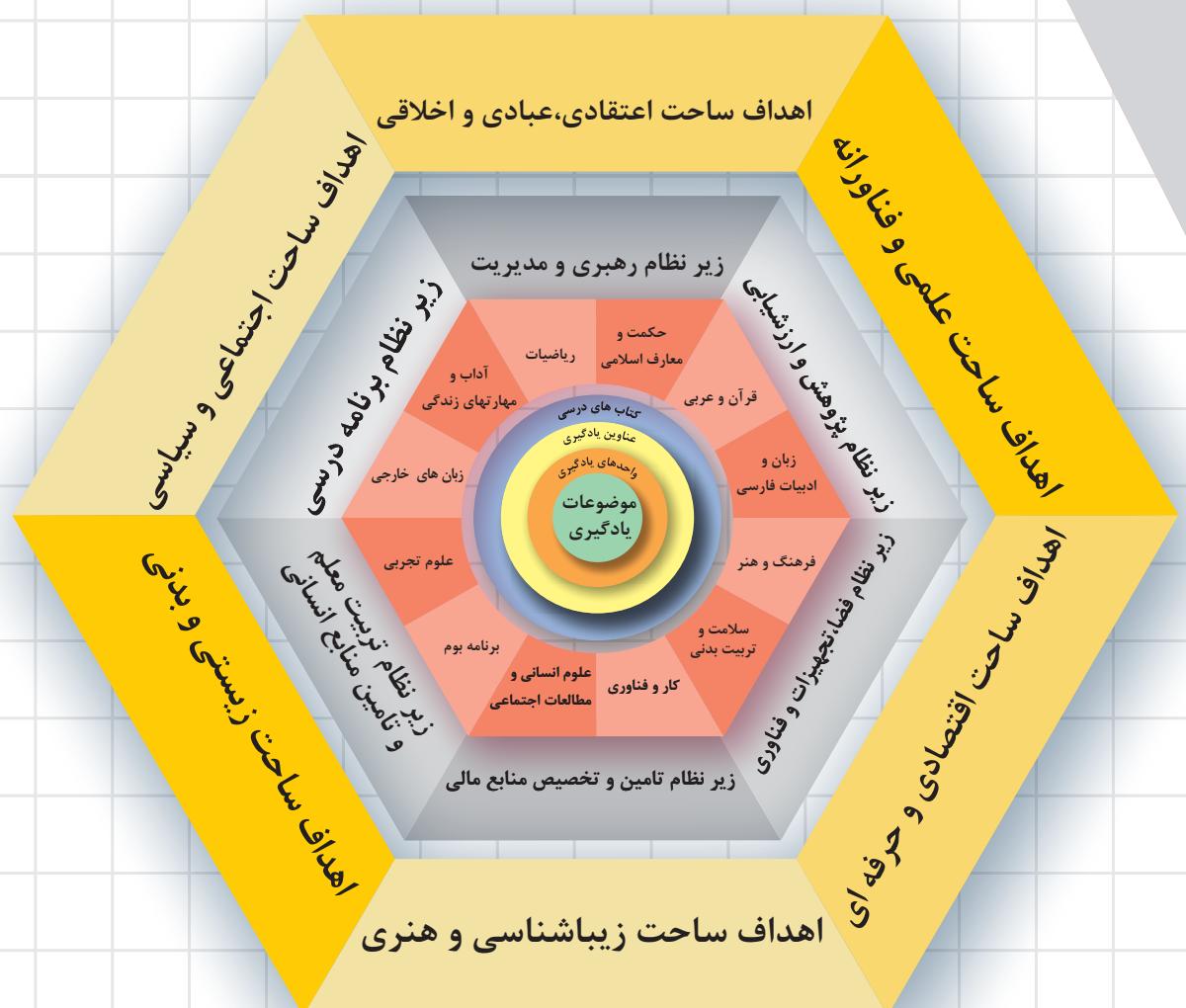

از مراحتے تا ارزشیابی پاپہ دوازدهم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری کتاب های درسی

۱۳۹۹ مدرسہ - فروردین ویژہ

فهرست مطالب

شیوه کاربرست پایه

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی
اپلیکیشن خودآرزویی
و آزمون هماهنگ

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی
و انواع ارزشیابی‌ها

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی و
طراحی آموزشی
مدرسه

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی و
اسناد بالادستی

سخنی با
مدیریت و
رهبر آموزشی
مدرسه

دستنامه طرح درس نویسی هر درس

برگه مراقبت
وارسی
واحدهای
یادگیری

طرح درس‌های
نیمه ساخته
مبتنی بر
واحدهای یادگیری

نقشه مفهومی
عناوین یادگیری
واحدهای یادگیری و
موضوعاتی یادگیری
کتاب درسی

کتاب درسی،
اهداف دوره تحصیلی
و ساحتها
در یک نگاه

جدول
واحدهای یادگیری
درس و پایه
در یک نگاه

سخنی با معلمان
طرح درس مبتنی بر
واحدهای یادگیری
واحدهای یادگیری و
انواع ارزشیابی‌ها
واحدهای یادگیری،
اپلیکیشن خودآرزویی
و آزمون هماهنگ

پیوست ۵

پیوست ۴

پیوست ۳

پیوست ۲

پیوست ۱

شیوه کاربرست

سخنی با مدیریت و رهبر آموزشی مدرسه

رویکرد سیستمی به عنوان یکی از کارآمدترین و جدیدترین سبکهای مدیریتی در گردانندگی مدارس بهشمار می‌رود. این رویکرد، یک نگرش کل نگرانه در اختیار مدرسه قرار می‌دهد تا بتواند مدرسه را با همه عناصر و فرایندهای پیچیده آن به ویژه فرایند اصلی سیستم یعنی طراحی، اجرا و ارزشیابی یاری نماید. سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

"اهداف قصد شده آموزشی" در مدرسه، اهداف آموزشی کتاب‌های درسی (بر اساس حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی به عنوان یکی از زیرنظام‌های سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) می‌باشد. در این مجلد، اهداف کتاب درسی در قالب مفهومی تحت عنوان **واحدهای یادگیری** طراحی و ارتباط آن‌ها با بالادست یعنی کتاب درسی و برنامه درسی ملی و ارتباط آن‌ها با پایین‌دست یعنی موضوعات و اهداف آموزشی ترسیم شده است. سوال اساسی در رابطه با "اهداف قصد شده" یعنی فرایند طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی مدرسه این است که:

«دست‌اندر کاران مدرسه چقدر یا اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، آشنا هستند؟»

پاسخگویی به این سوال، گام اول طراحی آموزشی در مدرسه به شمار می‌رود. با پاسخگویی به این سوال می‌توان به راحتی همه دستاندرکاران مدرسه را در اجرای بهتر برنامه قصد شده یاری کرد. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به سوال مذکور، مجلد "از طراحی تا ارزشیابی" با اهداف زیر تدوین گردیده است:

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی، پر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای پادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی مناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" و اجرای آن در طول سال تحصیلی توسط دستاندرکاران آموزشی مدرسه، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه، لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در رابطه با "اهداف کسب شده" در فرایند آموزشی مدرسه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در مدرسه تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا هر معلم چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی را به آموزش گرفته است؟ گرچه محور اصلی این سوال اساسی، دانش آموز یا یادگیرنده است، اما در واقع این سوال باید به طور مستمر توسط همه دستاندرکاران آموزشی مدرسه پاسخ داده شود (دانش آموز با خودارزیابی از خود، معلم با انواع ارزشیابی‌های کلاسی و در نهایت مدرسه با رصد و ارزشیابی‌های مدرسۀ محور). در واقع ارزشیابی بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد مدرسه در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در مدرسه یاری می‌رسانند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمعیت نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و اسناد بالا دستی

نهاد تعلیم و تربیت در هر جامعه‌ای می‌تواند محور توسعه و رشد آن جامعه باشد، چرا که گستره فعالیت این نهاد، تمام عرصه‌های زندگی را در بر می‌گیرد. در اهمیت وجود فلسفه تربیت برای هر نظام آموزشی باید گفت که وجود چنین فلسفه‌ای به عنوان اساس آموزش‌پرورش، منجر به هدفمند شدن و انسجام فعالیت‌های بخش‌های مختلف نظام تربیتی می‌شود. نظام آموزشی متكی بر فلسفه نه تنها اهداف و موازین تربیتی را با دید نقادانه انتخاب و تعیین می‌کند، بلکه برای تحقق آن‌ها، رهنمودهای کلی نیز نشان می‌دهد. طی سه دهه گذشته، نهادهای سیاستگذار در حوزه تعلیم و تربیت ایران، تلاش‌های فراوانی را در این جهت انجام داده‌اند که از بنیادی ترین آن‌ها در سال‌های اخیر، تدوین «سند تحول بنیادین آموزش‌پرورش جمهوری اسلامی ایران» است. این سند در سال ۱۳۹۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و به وزارت آموزش‌پرورش برای اجرا ابلاغ شد.

سند مذکور در صدد است با بازخوانی و بازتولید تمام مؤلفه‌ها و عوامل آشکار و پنهان نظام تعلیم و تربیت، اعم از مبانی نظری و فلسفی، اهداف، اصول، رویکردها، روش‌ها و ... زمینه تربیت آگاهانه و آزادانه، نسلی مؤمن، خلاق، فعال، با نشاط، شایسته و وفادار به ارزش‌های ایران اسلامی را متناسب با تحولات محیطی و نیازهای زمان، تا رسیدن به مراتبی از حیات طیبه فراهم آورد. انجام این رسالت خطیر، از منظر سازمانی، نیازمند آموزش و پرورشی با کیفیت، چابک، کارآمد و اثربخش، مشارکت‌جو و رقابت‌پذیر و برخوردار از فناوری‌های نوین و بهره‌مند از آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی است. سند تحول بنیادین، منادی چنین نهاد فرهنگی - تربیتی و تحقق بخش تحولات اساسی و همه‌جانبه در نظام آموزش‌پرورش کشور در افق ۱۴۰۴ است.

در این سند در یک نگاه کلی مفهوم تعلیم و تربیت در شش ساحت طبقه‌بندی شده است. این شش وجه در فرایند یادگیری و تربیتی بسیار مهم است و دانستن آن به مدرسه کمک می‌کند که در طراحی آموزشی خود هدفمند عمل نماید. این شش وجه عبارت‌اند از: وجه اعتقادی، عبادی و اخلاقی؛ وجه اجتماعی و سیاسی؛ وجه زیستی و بدنی؛ وجه زیباشناسی و هنری؛ وجه اقتصادی و حرفه‌ای در پایان هم وجه علمی و فناورانه.

به عبارت دیگر، تعلیم و تربیت به معنای کلی از شش ساحت تشکیل می‌شود که مدرسه می‌بایست بتواند در طراحی آموزشی مدرسه از این ساحت‌ها بهره‌مند گردد. این ساحت‌ها در قالب تعریف، قلمرو و رویکرد آن به شرحی که در ادامه می‌آید، می‌باشند:

۱. اعتقادی، عبادی و اخلاقی

- تعریف: ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی ناظر بر رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طبیبه در وجود متریبان؛
- قلمرو: عقاید و ارزش‌های دینی، ایمان، تقدیم عملی به احکام، مناسک و ارزش‌های دینی، رعایت اصول و آداب اخلاقی در زندگی روزمره در ابعاد فردی و اجتماعی، تلاش پیوسته برای خودسازی براساس نظام معیار؛
- رویکرد: فطرت‌مداری، تعالیٰ مرتبتی، جامع بودن بین روش موضوعی و روش تلفیقی؛
- دین‌داری و دین‌ورزی + اخلاق = ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

۲. اجتماعی و سیاسی

- تعریف: ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی ناظر به کسب شایستگی‌هایی است که متریبان را قادر می‌سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند و در فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند.
- قلمرو:
  - ارتباط مناسب با دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگان، تعامل شایسته با نهاد دولت و سایر نهادهای مدنی و سیاسی؛ کسب دانش و اخلاق اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی.
- رویکرد و جهت‌گیری ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی، تربیت برای عضویت فضیلت‌مدارانه در «خانواده صالح و جامعه صالح» است.

۳. زیستی و بدنی

- تعریف: ساحت تربیت زیستی و بدنی ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متریبان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت.
- قلمرو:
  - تربیت جنسی؛
  - سلامت فردی و اجتماعی؛
  - بهداشت زیست‌محیطی؛
  - زیست‌بوم شهری (احساس مسئولیت در قبال حفظ زیست‌بوم شهری، آگاهی مصرف و ...);
  - منابع طبیعی و شناخت طبیعت.
- رویکرد: تعامل مستمر روح و بدن.

۴. زیباشناسی و هنری

- **تعریف:** ساحت تربیت زیباشناسی و هنری، ناظر بر رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی‌شناسی متربیان است.
- **قلمرو:** تولید هنر، تاریخ هنر، زیبایی‌شناسی، نقد هنر
- **رویکرد:** تربیت هنری موضوع محور، پرورش ادراک زیبایی‌شناسی همه متربیان نه پرورش هنرمند حرفه‌ای، دریافت احساس و معنا به عنوان مبنای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی.

۵. اقتصادی و حرفه‌ای

- **تعریف:** ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای ناظر به رشد توانایی متربیان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه‌ای (درک و فهم مسائل اقتصادی، مهارت حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای، توان کارآفرینی، پرهیز از بیکاری و بطالت و ...);
- **قلمرو:** بعد اقتصادی و معیشتی؛
- **رویکرد:** کلی‌گرا و تلفیقی با مشخصه‌های:
  - به حساب آوردن نیازهای فردی، تحول مشاغل و حرفه‌ها در جامعه؛
  - تلفیق تربیت اقتصادی و حرفه‌ای با تربیت رسمی و عمومی در همه مراحل تربیت رسمی و عمومی؛
  - توجه به تجربه کاری به عنوان بخشی از فرایند یادگیری؛
  - ایجاد شایستگی یادگیری مدام‌العمر؛

به جای رویکرد دانش‌محور یا مهارت مدار خشک و محصور شده در یک دوره زمانی مشخص که نتیجه آن توسعه و تعالی کلیه ظرفیت‌های وجودی متربیان در راستای اصلاح و بهبود مستمر موقعیت خود و دیگران است.

۶. علمی و فناورانه

▪ **تعریف:** ساحت تربیت علمی و فناوری ناظر به کسب شایستگی‌ها، صفات، توانمندی‌ها و

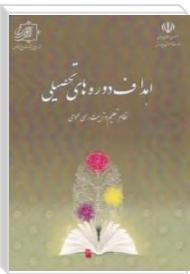
مهارت‌هایی است که متریابی را در موارد زیر یاری می‌نماید:

- شناخت و بهره‌گیری و توسعه نتایج تجارب بشر در عرصه علم و فناوری؛
- رشد توانمندی در راستای فهم دانش‌های پایه و عمومی؛
- کسب مهارت دانش‌افزایی؛
- به کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی؛
- توان تفکر انتقادی؛
- آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری؛
- کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی.

▪ **رویکرد:** کلی‌نگر و تلفیقی در چارچوب نظام معیار اسلامی دارای مشخصه‌هایی از قبیل:

- تلفیق نظر و عمل، تلفیق علم و فناوری؛
- تأکید بر هماهنگی علم و دین؛
- توجه متعادل و متوازن به رویکردهای پژوهش کمی و کیفی؛
- تلفیق مهارت، دانش و نگرش به ویژه تلفیق بین مهارت‌های فرایندی؛

لازم به ذکر است برای این ساحت‌ها متناسب با هر مقطع تحصیلی، اهدافی تحت عنوان «اهداف دوره‌های تحصیلی» مدون شده است. جدول اهداف چهار مقطع در شش ساحت در ادامه آمده است:

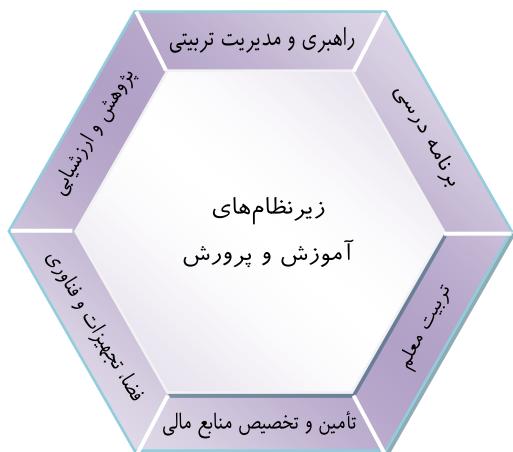
ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دوره تحصیلی دوره اول ابتدایی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	<ol style="list-style-type: none"> با صفات مهربانی، بخشندگی، دانایی و توانایی خداوند آشنا شود و احساس اطمینان و آرامش حاصل از آن را ابراز نماید. با شناخت روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوايان ديني (آداب و رفتار فردی و اجتماعی، راستگویی، نظم و پشتکار)، تأثیر آن را در رفتار خود نشان دهد. با قرائت صحیح نماز و آیات آسان قرآن، آموخته‌های قرآنی خود را در زندگی به کار گیرد.
زیبایی‌شناسی و هنری	<ol style="list-style-type: none"> با مشاهده اشیاء اطراف، پدیده‌های طبیعی، فرهنگی و هنری ساده، دریافت حسی خود و لذت حاصل از آن را با زبان هنر ابراز کند. با تغییر سازنده در محیط و اشیاء اطراف، قدرت تخیل، تجسم و خلاقیت خود را پرورش دهد.
زیستی و بدنی	<ol style="list-style-type: none"> با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی- حرکتی خود، رفتارهای متناسب با آن را برای حفظ شادابی، ارتقای سطح سلامت و توانایی‌های بدنی خویش به عنوان امانت الهی انجام دهد. با کسب آگاهی نسبت به محیط زیست، تأثیر عملکرد خود بر محیط زندگی را بررسی کند و نتایج آن را به کار گیرد.
علمی و فناورانه	<ol style="list-style-type: none"> با بهره‌گیری از مهارت پایه یادگیری، پدیده‌های طبیعی و روابط ریاضی را مطالعه کند و یافته‌های خود را با دیگران به اشتراک بگذارد. با کسب مهارت‌های پایه فناوری، پرسشگری و خلاقیت، فرایند تولید یک محصول را تجربه کند.
اجتماعی و سیاسی	<ol style="list-style-type: none"> با ایفای نقش خود به عنوان عضوی از گروه (خانواده، دوستان، مدرسه)، احساس تعلق خود را نسبت به گروه با رفتار همدلانه، محترمانه و مشارکت‌جویانه نشان دهد. با رعایت نظم و قانون در روابط خانوادگی و اجتماعی (محیط زندگی و مدرسه) وظایف خود را در قبال دیگران انجام دهد. با شناخت خود به عنوان یک شهروند ایرانی، تعلق خاطر خود را نسبت به وطن و نمادهای آن نشان دهد.
اقتصادی و حرفه‌ای	<ol style="list-style-type: none"> با درک مفاهیم پایه اقتصاد (فایده، هزینه، مصرف)، روش‌های مصرف بهینه را در زندگی شخصی و خانوادگی به کار گیرد. با کسب مهارت‌های ساده کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت به کار گیرد.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دوره تحصیلی دوره دوم ابتدایی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد. ۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد. ۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد. ۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند. ۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.
زیستی و بدنی	۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی- حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد. ۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.
علمی و فناورانه	۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد. ۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد. ۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناورانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسائل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند. ۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند. ۳. با کسب مهارت‌های شهرنما، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند. ۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق‌الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.

اهداف دوره تحصیلی دوره متوسطه اول	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با شناخت کلی نظام معارف دینی و چگونگی تأثیر آن بر انتخاب‌ها و تصمیم‌ها در زندگی انسان، توانایی شکل‌دهی به هویت دینی و اخلاقی خود را کسب کند.</p> <p>۲. با بررسی گفتار و سیره پیشوایان دینی (حق‌الناس، کرامت نفس، جدیت، قانون‌گرایی، امرارمعاش، حفظ سلامت فردی، جمعی و زیست محیطی) ملاک‌هایی را برای انتخاب سک زندگی شخصی و اجتماعی خود انتخاب و با عمل به آنها، میزان تأثیر آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با قرائت صحیح و روان قرآن کریم و تدبیر در آیات موضوعی، آموزه‌های قرآنی را در زندگی به کار گیرد و به رعایت احکام مورد نیاز و اقامه نماز (فرادا و جماعت) اهتمام ورزد.</p>	 اعتقادی، عبادی و اخلاقی
<p>۱. با بکارگیری اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، محیط زندگی خود را تغییر دهد و تأثیر آن را در بهبود کیفیت زندگی و دستیابی به آرمش روحی و روانی ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بهره‌گیری از قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود، اثر فرهنگی هنری خلق کند و بعد زیبایی‌شناسی آن را توصیف نماید.</p> <p>۳. با انتخاب آثار فرهنگی هنری، آنها را بر مبنای اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی بررسی و تأثیر آن را بر هویت خویش توصیف کند.</p>	 زیبایی‌شناسی و هنری
<p>۱. با شناسایی معیارهای زندگی سالم، سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی خود را بررسی و روش‌هایی را برای شکل‌دهی به هویت خود انتخاب کند و به کار گیرد.</p> <p>۲. با پذیرش مسئولیت در قبال سلامت و بهداشت جامعه، در برنامه‌های ارتقای سلامت، تفریحات سالم و تربیت بدنی، سالم‌سازی محیط زیست (محله / مدرسه) مشاکت کند و روش‌هایی را برای بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با شناسایی معیارهای محیط زیست سالم و بررسی تأثیر الگوی رفتاری خود و دیگران بر سامانه‌های زیست محیطی محلی و منطقه‌ای، راه حل‌هایی را برای حفظ و بهسازی زیستگاه خود به کار گیرد.</p>	 زیستی و بدنی
<p>۱. با استفاده از راهبردهای تفکر، الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌ها را شناسایی کند و یافته‌های خود را برای حل مسائل و توسعه علمی به کار گیرد.</p> <p>۲. در فرایند کار مشارکتی با بررسی ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه یا گزاره‌های علمی و پژوهشی، دیدگاه‌های خود را ارائه و برای پاسخ به پرسشی جدید، طرح مطالعاتی و پژوهشی تهیه و اجرا کند.</p> <p>۳. با بررسی فرایندها، قوانین، اصول علمی و فناورانه بکار گرفته شده در تولید یک محصول، روش‌هایی را برای بهینه‌سازی آن بکار گیرد.</p>	 علمی و فناورانه
<p>۱. با مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی هویت‌ساز، نوعدوستی، ایثار و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران را تجربه کند و با پرهیز از روحیه فردگرایی، توانایی تصمیم‌گیری مبتنی بر خرد جمعی خود را توسعه دهد.</p> <p>۲. با شناخت وظایف و مسئولیت‌های خود در قبال زیست اجتماعی، روش‌هایی برای تأثیرگذاری بر بهبود سبک زندگی اجتماعی و حفاظت از خود و دیگران در برابر مسائل و آسیب‌های اجتماعی انتخاب کند و به کار گیرد.</p> <p>۳. با بررسی علل تکوین، تغییر و تداوم محیط طبیعی، اجتماعی، سیاسی و آشنایی با قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور، درک خود را از روند تغییرات و تأثیرات آن بر زیست اجتماعی بیان کند.</p> <p>۴. با شناخت شاخص‌های هویت ملی (ایرانی- اسلامی)، عملکرد خود را در راستای حفظ و ارتقای آن مورد بررسی قرار دهد.</p>	 اجتماعی و سیاسی
<p>۱. با شناسایی مفاهیم اصلی اقتصاد خانواده و درک شیوه‌های مالیه شخصی (پسانداز و مدیریت ریسک)، مصادیق آن را در زندگی به کار گیرد و در بهبود اقتصاد خانواده فعالانه مشارکت نماید.</p> <p>۲. با شناخت از حرفه‌ها، مشاغل و کسب صلاحیت‌های فنی پایه در تولید و عرضه محصول، متناسب با عالیق، استعدادها و جنسیت، برای انتخاب مسیر شغلی آینده خود برنامه‌ریزی کند.</p> <p>۳. با شناخت مفاهیم کلیدی رفتار اقتصادی سازنده (شکر، قناعت، تعاؤن، منافع جمعی، رعایت حلال و حرام و حمایت از تولید ملی)، تأثیر آنها را در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی تحلیل کند و روش‌هایی را برای بهسازی رفتارهای اقتصادی پیشنهاد دهد.</p>	 اقتصادی و حرفه‌ای

اهداف دوره تحصیلی دوره متوسطه دوم	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۲. با الگوگیری از سیره پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاوادتگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسائل دنیای امروز استفاده کند.</p>	 اعتقادی، عبادی و اخلاقی
<p>۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.</p>	 زیبایی‌شناسی و هنری
<p>۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.</p> <p>۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خوبی را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعل زیستمحیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.</p>	 زیستی و بدنه
<p>۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسائل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کند.</p> <p>۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرس‌های ارائه کند.</p> <p>۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.</p>	 علمی و فناورانه
<p>۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیستمحیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.</p> <p>۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقتصادی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.</p> <p>۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.</p> <p>۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.</p>	 اجتماعی و سیاسی
<p>۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد.</p> <p>۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش افزاینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.</p> <p>۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.</p>	 اقتصادی و حرفه‌ای

● زیرنظام‌ها و چرخش‌های اساسی نظام آموزش و پرورش

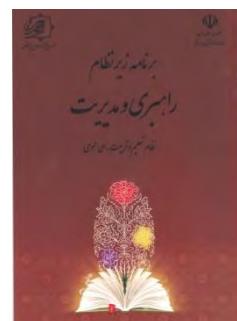
در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش برای نظام تربیت رسمی و عمومی، شش زیرنظام عنوان شده است که هر یک نقش پراهمیتی در تحقق اهداف نظام تربیتی دارد. این زیرنظام‌های شش گانه را می‌توانید در شکل رو به رو مشاهده کنید. نکته مهمی که باید به آن اشاره کرد این است که تحولات بنیادین در نظام آموزش و پرورش شامل تغییرات هماهنگ و منظمی است که براساس یافته‌های مطالعات نظری باید تمامی زیرنظام‌ها^۱ مؤلفه‌ها و فرایندها و روابط

دروون و بیرون آموزش و پرورش و عملکرد ارکان و عوامل سهیم و مؤثر را در برگیرد. این سلسله تغییرات منظم که از آن‌ها در اینجا تحت عنوان «چرخش‌ها از وضع موجود به سمت وضع مطلوب» نام برده می‌شود، از سویی مبتنی بر یافته‌های مطالعات نظری است و از دیگر سو با توجه به نتایج پژوهش‌های توصیفی- تحلیلی انجام شده در قالب «راهکارها» در «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» طراحی و تدوین شده است.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت عبارت‌اند از:

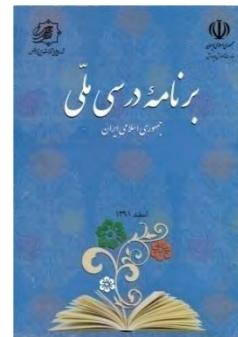
- از مدیریت اداری و کنترلی به راهبری تربیتی مبتنی بر نظام معیار اسلامی؛
- از تمرکزگرایی به مشارکت‌جویی و مسئولیت‌پذیری مبتنی بر خرد جمعی؛
- از برنامه‌ریزی‌های موردنی و پراکنده به برنامه‌ریزی‌های راهبردی و آینده‌نگر؛
- از حاکمیت نگاه جزیره‌ای در حوزه‌های اجرایی به تأکید بر فرایندها و پیامدها براساس نظام معیار اسلامی؛
- از انتصاب سلیقه‌ای مدیران براساس ضوابط اداری به شایسته‌سالاری در مدیریت.

۱. زیرنظام‌های اصلی نظام تربیت رسمی و عمومی، بخش‌های اساسی این نظام‌ها در جهت پشتیبانی از جریان تربیت، انجام رسالت نظام و کمک به تحقق اهداف و کارکردهای آن هستند. عملکرد این زیرنظام‌ها گام‌گامی مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی را تحت نأییر خود قرار می‌دهند. البته ترتیب عناوین زیرنظام‌های اصلی ناظر به اولویت و تقدم آن‌ها بر همدیگر نیست، بلکه این زیرنظام‌ها به منزله وجود مختلف پشتیبان نظام تربیت رسمی و عمومی به شمار می‌آیند که به‌طور پیوسته برای تحقق رسالت و کارکرد این نظام، در تعامل و تبادل با همدیگر هستند.

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام برنامه درسی

- از برنامه درسی موضوع محور به برنامه درسی مبتنی بر ساحت‌های تربیت برای کسب شایستگی‌ها؛
- از برنامه درسی نتیجه‌محور به برنامه درسی پیامدهای (تحقیق شایستگی‌ها در سطح محصول و سطح برونداد نظام و پیامد آن در سطح جامعه)؛
- از یادگیری موضوعات به فرایند دستیابی به اندیشه‌ورزی و درک معنا؛
- از جداسازی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی به برنامه درسی یکپارچه؛
- از کتاب محوری به تولید بسته‌های آموزشی.

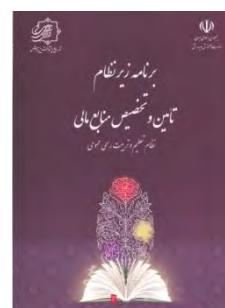
چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی

- از معلم به عنوان انتقال‌دهنده دانش به معلم به عنوان مریٰ تربیتی و سازمان‌دهنده فرصت‌های تربیتی متنوع برای احیاء و ارتقاء مراتب حیات طیبه مترقبان؛
- از معلم به عنوان مجری تصمیمات برنامه درسی به معلم تصمیم‌ساز در فرایند برنامه‌ریزی درسی؛
- از فرهنگ سازمانی بسته (محصور نمودن مریٰان در فضای مدرسه) به مشارکت‌جویی علمی و انتقال تجربیات در سطوح مختلف (مدرسه، محلی، ملی و بین‌المللی)؛
- از نگاه به معلم به عنوان کارمند اداری به معلم به عنوان شخصیتی علمی و تربیتی.

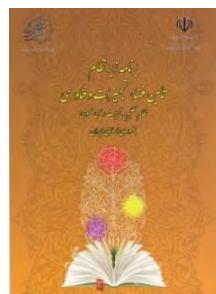
چرخش‌های تحول‌آفرین در حوزه زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی

- از انحصار در تأمین منابع به مشارکت در تأمین منابع؛
- از هزینه‌کرد منابع به مدیریت و سیاست‌گذاری بهینه منابع و مصارف؛
- از عرضه مدار و نهاده محور به ستانده‌مدار و نتیجه‌محور؛
- از توزیع یکسان منابع به تنوع منابع و توزیع عادلانه؛
- از نگاه به نظام تعلیم و تربیت به مثابه دستگاهی سرمایه‌ای و مولد منابع انسانی.

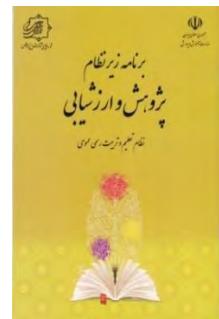
چرخش‌های تحول‌آفرین زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری

- از تأمین کلاس درس به ساماندهی موقعیت‌های یادگیری؛
- از انحصار یادگیری در کلاس درس به تنوع بخشی به محیط‌های یادگیری و تربیتی؛
- از مدارس بی‌هویت و فاقد امکانات و فناوری به مدارسی باهویت مدرسه صالح، کانون تربیتی محله؛
- از نگاه ابزاری به فناوری‌ها به استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین متناسب با نظام معیار اسلامی.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی

- از نگاه **جزئی‌نگر** به نگاه آینده‌نگر و کل‌نگرانه برای مواجهه سازنده با چالش‌های نظام تعلیم و تربیت؛
- از تمرکز بر روش‌های کمی در **پژوهش** به تنوع و کثرت در روش‌های پژوهشی؛
- از پژوهش‌های توصیفی، موردی و پراکنده به پژوهش‌های نظاممند، نوآورانه و تحول‌آفرین در راستای عملیاتی نمودن اهداف نظام تربیت رسمی و عمومی؛
- از تخصیص فرصلهای **پژوهشی** به مراکز رسمی و پژوهشگران حرفه‌ای در سطوح کلان به ایجاد فرصلهای پژوهشی و جاری و ساری شدن پژوهش در تمامی سطوح؛
- از رویکرد آکادمیک و نظری در **پژوهش‌های تربیتی و پژوهش برای پژوهش** به جهت‌گیری عمل‌مدار، تشخیصی و درمانی، تصمیم‌ساز و کاربستی.

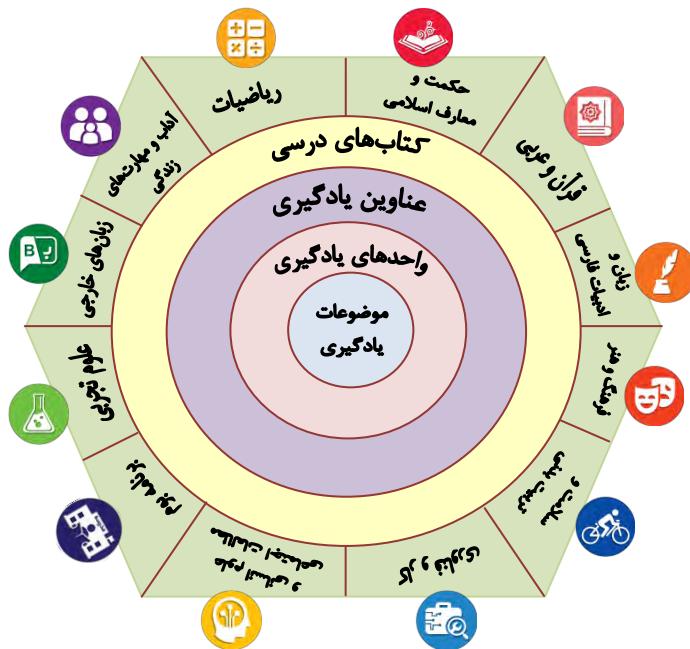

می‌توان گفت این شش زیرنظام، چرخدنده‌های اصلی در به حرکت درآوردن موتور نظام آموزشی کشور جهت تحقق حداکثری اهداف تربیتی خواهند بود. البته نحوه ارتباط این چرخدنده‌ها با یکدیگر و همیاری آن‌ها در چرخاندن محور اصلی نظام آموزشی و همچنین روان بودن حرکات این چرخ‌ها با کمترین اصطکاک مسئله بسیار اساسی و مهمی است.

همان‌طور که اشاره شد، با توجه به دیدگاه تدوین‌کنندگان سند تحول بنیادین، شش زیرنظام به عنوان ستون‌های اصلی این سند مبتنی بر فلسفه تربیت رسمی و عمومی تعریف شده است که انتظار می‌رود از انسجام و یکپارچگی موردنظر برخوردار باشند؛ چرا که یکی از ضعف‌های موجود در نظام آموزشی کشور از گذشته تاکنون، عدم وجود نگاه سیستمی نسبت به اجزا و مؤلفه‌های نظام بوده که سبب شده در بسیاری از موارد عملکرد این اجزا به صورت جزیره‌ای و جدا از هم رقم بخورد. آن‌طور که در اسناد تحول بنیادین آمده است تفکیک زیرنظام‌ها از یکدیگر ناشی از جدا بودن مؤلفه‌های مؤثر در تربیت از یکدیگر نبوده، بلکه همان‌طور که در «مبانی نظری تحول بنیادین» بیان شده است: «ارتباط میان مؤلفه‌ها و زیرنظام‌های اصلی رابطه‌ای سیستماتیک و بهم پیوسته است و هر یک از زیرنظام‌ها، حسب قلمرو، وظایف و کارکردهای خود ارتباط مستقیمی با برخی از مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی و ارتباط غیرمستقیمی با برخی دیگر از مؤلفه‌ها دارد.»

دو زیرنظام «برنامه‌درسی» و «راهبری و مدیریت» در سطوح مختلف نقش محوری و جهت دهنده دارند. از این‌رو، زیرنظام برنامه درسی در سطح برنامه‌ریزی کلان و به عبارتی در مرحله طراحی برنامه‌های درسی نقش محوری و خط دهنده‌ی دارد، چرا که برنامه درسی به عنوان نقشه راه یادگیری، فرایند یاددهی - یادگیری را هدایت می‌کند. از طرفی عناصر برنامه درسی در تعامل با دیگر زیرنظام‌ها می‌باشند. به عبارت دیگر برنامه درسی است که مشخص می‌کند برای محقق شدن اهداف، به چه معلمی و با چه شایستگی‌هایی، چه نوع فضا و تجهیزات و فناوری (محیط یادگیری)، چه روش ارزشیابی و غیره نیاز داریم. زیرنظام راهبری و مدیریت نیز، در سطح مدرسه، محور و موتور محرك نظام تربیتی است. به عبارتی چرخدنده اصلی در سطح برنامه‌ریزی کلان، زیرنظام برنامه درسی و در سطح مدرسه، زیرنظام راهبری و مدیریت است. این مدیر است که در مدرسه، یعنی پایگاه تربیتی - آموزشی، با برنامه‌ریزی و ایجاد انسجام و یکپارچگی بین اجزا و عناصر نظام آموزشی، تحقق حداکثری اهداف را امکان‌پذیر می‌سازد.

در برنامه درسی ملی، یازده حوزه تربیت و یادگیری و یک برنامه ویژه هم تحت عنوان «برنامه بوم» که برنامه ویژه مدرسه است، عنوان شده است که این حوزه‌ها را در شکل زیر مشاهده می‌کنید که در طول سال‌های آموزشی و مقاطع و پایه‌ها در قالب کتاب درسی رخنمون پیدا می‌کنند و هر کتاب درسی در قالب **عناوین**، **واحدات** و **موضوعات** یادگیری در سال تحصیلی، هفته آموزشی و جلسه آموزشی به آموزش گرفته می‌شود.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و طراحی آموزشی مدرسه

در یک نگاه اجمالی تعداد عناوین و واحدهای یادگیری زیر مشاهده می‌کنید که مراقبت و صیانت از آموزش این واحدهای یادگیری در راستای اهداف در چارچوب ساحت‌ها وظیفه اصلی مدرسه تلقی می‌گردد.

جدول تعداد عناوین و واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی در یک نگاه

تعداد صفحات	واحد یادگیری	عنوان یادگیری	پایه	قطع
۳۹۳	۶۳	۴۲	اول	دوره اول ابتدایی
۳۶۲	۶۲	۲۹	دوم	
۴۱۷	۷۰	۲۹	سوم	
۱۱۷۲	۱۹۵	۱۰۰	جمع	
۶۷۹	۱۰۴	۵۲	چهارم	دوره دوم ابتدایی
۶۲۷	۹۴	۴۷	پنجم	
۶۱۷	۹۶	۵۶	ششم	
۱۹۲۳	۲۹۴	۱۵۵	جمع	
۱۰۰۱	۱۲۳	۶۷	هفتم	متوسطه ۱
۱۰۴۵	۱۲۰	۶۵	هشتم	
۹۶۹	۱۱۶	۶۲	نهم	
۳۰۱۵	۳۵۹	۱۹۴	جمع	
۱۰۵۹	۱۱۵	۴۱	دهم	متوسطه ۲
۱۱۳۰	۱۱۶	۳۹	یازدهم	
۱۰۵۹	۱۵۰	۳۸	دوازدهم	
۳۲۴۸	۳۸۱	۱۱۸	جمع	
۹۱۹۸	۱۲۲۹	۴۴۰		جمع کل

همان‌طور که در مقدمه اشاره شد سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

برای طراحی آموزشی در مدرسه می‌باشد کتابهای درسی را به واحدهای یادگیری و واحدهای یادگیری را به زیرواحدهای یادگیری (موضوعات یادگیری) تقسیم کنیم تا بتوانیم برای هر موضوع یادگیری، اهداف آموزشی آن را مشخص کنیم.

در این راستا، طرح درسنوبسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری از اهمیت ویژه‌ای به جهت عملیاتی سازی طراحی آموزشی برخوردار است که در دستنامه پیوست، به چگونگی طرح درسنوبسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری می‌پردازیم. در پیوست‌های این مجلد می‌توانید موارد زیر را مربوط به کتابهای درسی هر پایه مشاهده نمایید.

۱. جدول واحدهای یادگیری درس و پایه در یک نگاه
۲. کتاب درسی، اهداف دوره‌های تحصیلی و ساحتها در یک نگاه
۳. نقشه مفهومی هر کتاب درسی

۴. طرح درس‌های نیمه ساخته هر کتاب درسی
۵. برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری هر کتاب درسی

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی [Itms.ir](#)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در سال تحصیلی مناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

پس از طراحی آموزشی مدرسه بر اساس واحدهای یادگیری و اجرای آن در طول سال تحصیلی، ارزشیابی میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه با انواع ارزشیابی‌ها لازم و ضروری می‌باشد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.
- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

مدیران مدارس، با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان و عملکرد آموزشی معلمان و مسئولین آموزشی کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مراتب با ارائه خدمات زیر بنا دارد همه دستاندرکاران مدرسه را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی توسط دستاندرکاران مدرسه
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری توسط تمامی دستاندرکاران مدرسه و متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. مدارس می‌توانند این آزمون‌ها را هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین برگزار نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرات» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از لایه‌های مختلف آموزش در مدرسه
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق موفق‌ها

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی برای اولیا و مشاور به جهت کمک به یادگیری او و برای معلم برای بازبینی مجدد طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از دانش آموز، معلم، مدرسه به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتواند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوše الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. مدارس می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

دستنامه طرح درس نویسی

فارسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

مبتنی بر واحدهای یادگیری

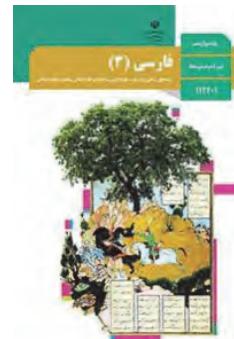
ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعاتی یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

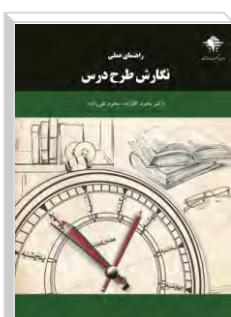
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

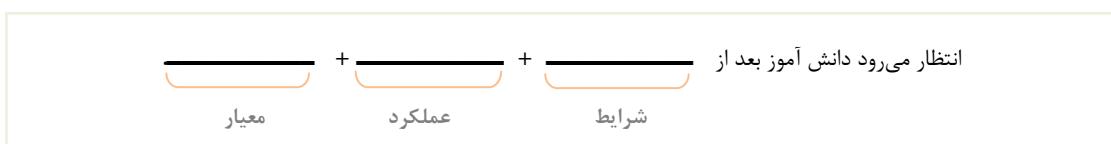
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

دریک تکاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحیدگیری	صفحه
۱	ستایش مملکا، ذکر تو گوییم / درس دوم: مست و هشیار / درس سوم: آزادی / درس هشتم: در حقیقت عشق / درس هشتم: از پایین تا پایین ۱	درس هشتم: در حقیقت عشق / روان خودتی: کجاوسی که لایخ بودا / روان خودتی: جلسه مرکب زندگی / کنج حکمت: سه مرکب زندگی / کنج حکمت: حکمان	فارسی	۱۶۳
۲	الرس الاول (با ابتدای اعلموا) / الرس الثالث (با ابتدای اعلموا) / الرس الرابع (با ابتدای اعلموا) / الرس ششم: نیامه / درس هشتم: از پایین تا پایین درس ۱	درس هشتم: نیامه / روان خودتی: اقبال جمال حق / کنج حکمت: حکمان	عربی	۸۲
۳	دن و زندگی / دریک الیگ در زندگ ما / درس ۱۲: یگاهی به تمدن جدید / درس ۹: مستقیلت بزرگ ما / درس ۱۳: مستقیلت بزرگ ما	درس ۱: هستی بخش / درس ۲: یکنه به محظا / درس ۳: توحید و سبک زندگی / درس ۴: فقط برای او / درس ۵: ای عصر شکوفایی / درس ۶: ای احکام الیگ در زندگی ای میتوان / درس ۷: در گرو کار خوبیش / درس ۸: بازگشت	دین و زندگی	۱۳
۴	انگلیسی	درس ۹: یکنه به محظا / درس ۱۰: پایه‌های استوار / درس ۱۱: عصر شکوفایی	انگلیسی	۱۷۷
۵	ریاضی و امار / ریاضی و امار	درس ۱: احتمال / درس ۲: پژوهه امار در حل مسائل	ریاضی و امار	۱۰۴
۶	علوم و فیزیون ادبی / علوم و فیزیون ادبی	درس ۱: دنباله هندسی / درس ۲: تابع نسبای / درس ۳: اینجعیلی حسابی / درس ۴: تابع ادیبات فرنگی دارای هم و سیزدهم (دوره پارگشته و پیلاری) / درس ۵: مراتع نظر تلمیح و تعمیم / درس ۶: اینجعیلی اوابی نامحسان / درس ۷: اینجعیلیات شاعری (۱)؛ ریانی / درس ۸: عرفه و نشر، تضاد و متناقص (۱) / درس ۹: سیکشلی دوڑه عصمر و القاب اسلامی / درس ۱۰: دوڑن در شعر نیمه‌یابی / درس ۱۱: سیکشلی دوڑه عصمر و القاب اسلامی / درس ۱۲: حسن تبلیغ حسن آمیزی و ساسلوپ مادله	علوم و فیزیون ادبی	۱۲
۷	عربی انتخاصی / عربی انتخاصی	درس ۱: شمارش / درس ۲: احتمال / درس ۳: پژوهه امار در حل مسائل	عربی انتخاصی	۹۹
۸	تاریخ	درس ۱: تاریخ ادیبات فرنگی دارای هم و سیزدهم (دوره پارگشته و پیلاری) / درس ۲: پایه‌های اینجعیلی حسابی / درس ۳: اینجعیلی اوابی نامحسان / درس ۴: تابع ادیبات فرنگی دارای هم و سیزدهم (دوره پارگشته و پیلاری) / درس ۵: مراتع نظر تلمیح و تعمیم / درس ۶: اینجعیلیات شاعری (۱)؛ ریانی / درس ۷: اینجعیلیات شاعری (۱)؛ ریانی / درس ۸: عرفه و نشر، تضاد و متناقص (۱) / درس ۹: سیکشلی دوڑه عصمر و القاب اسلامی / درس ۱۰: دوڑن در شعر نیمه‌یابی / درس ۱۱: سیکشلی دوڑه عصمر و القاب اسلامی / درس ۱۲: حسن تبلیغ حسن آمیزی و ساسلوپ مادله	تاریخ	۱۲
۹	جزیرقا / جزیرقا	درس ۱: شیوه‌ها و روش‌ها / درس ۲: شیوه‌ها و روش‌ها	جزیرقا	۱۱۵
۱۰	جامعه‌شناسی	درس ۱: پیشینه علمی اجتماعی در چهلان اسلام / درس ۲: تاریخ اجتماعی در چهلان اسلام	جامعه‌شناسی	۱۱۶
۱۱	فلسفه	درس ۱: هستی و چیزیتی / درس ۲: جهان عالی و معمولی / درس ۳: کدام تصویر از جهان؟	فلسفه	۸۹
۱۲	مجموع	درس ۱: آغاز فاسدی در چهلان اسلام (۱) / درس ۲: لا عقل در فاسدی (۱) / درس ۳: فاسدی در چهلان اسلام (۲) / درس ۴: دوران متأخر	مجموع	۱۲۰
۱۳	۵۸			

کتاب فارسی پایه دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها) در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساختها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اہداف دورہ تخصصی

آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

ستفاده کند.

بیر خود و جامعه ارزیابی کند.

ری. بی. رز

ردا شیرکداری این دهد و میزان خانواده و جامعه انجام دهد و سلامت خود، کنند.

شناخت و حل مسایل اتفاقی، استفاده کند.

با و یافته‌های علمی - فناورانه را در راه یک موضوع مطالعه و آزمایش

۱۰- مکالمه ای که در آن میگویند: «ای خود را بخواهیم»

دهد إنجام بين الملل

ج محلی، ملی و بین المللی پیشنهاد کنند

در فضای اقتصادی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش

بازسازی بخواهی عرضه اسناد و سرمایه‌داری،
با این خاتمه می‌توان انتظار کلا:

卷之三

۱	از پیش و اینستاگرام	○
۲	از پیش و اینستاگرام	○
۳	از پیش و اینستاگرام	○
۴	از پیش و اینستاگرام	○
۵	از پیش و اینستاگرام	○

آریاضمیاتی و مطالعات جامعی

10 of 10

نیست هر عنوانی بادگیری

وَاحِدٌ يَادِيْرِي (درس)

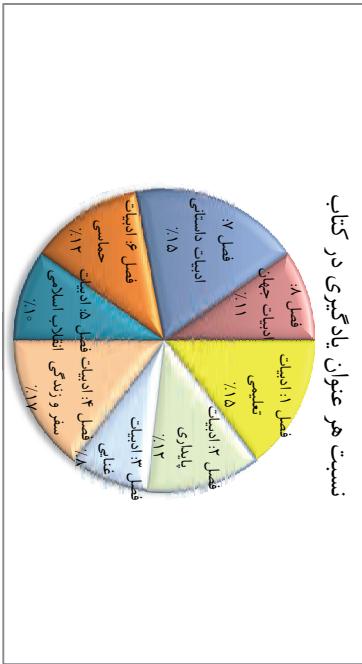
الفصل السادس

၁၃၅

جستجو

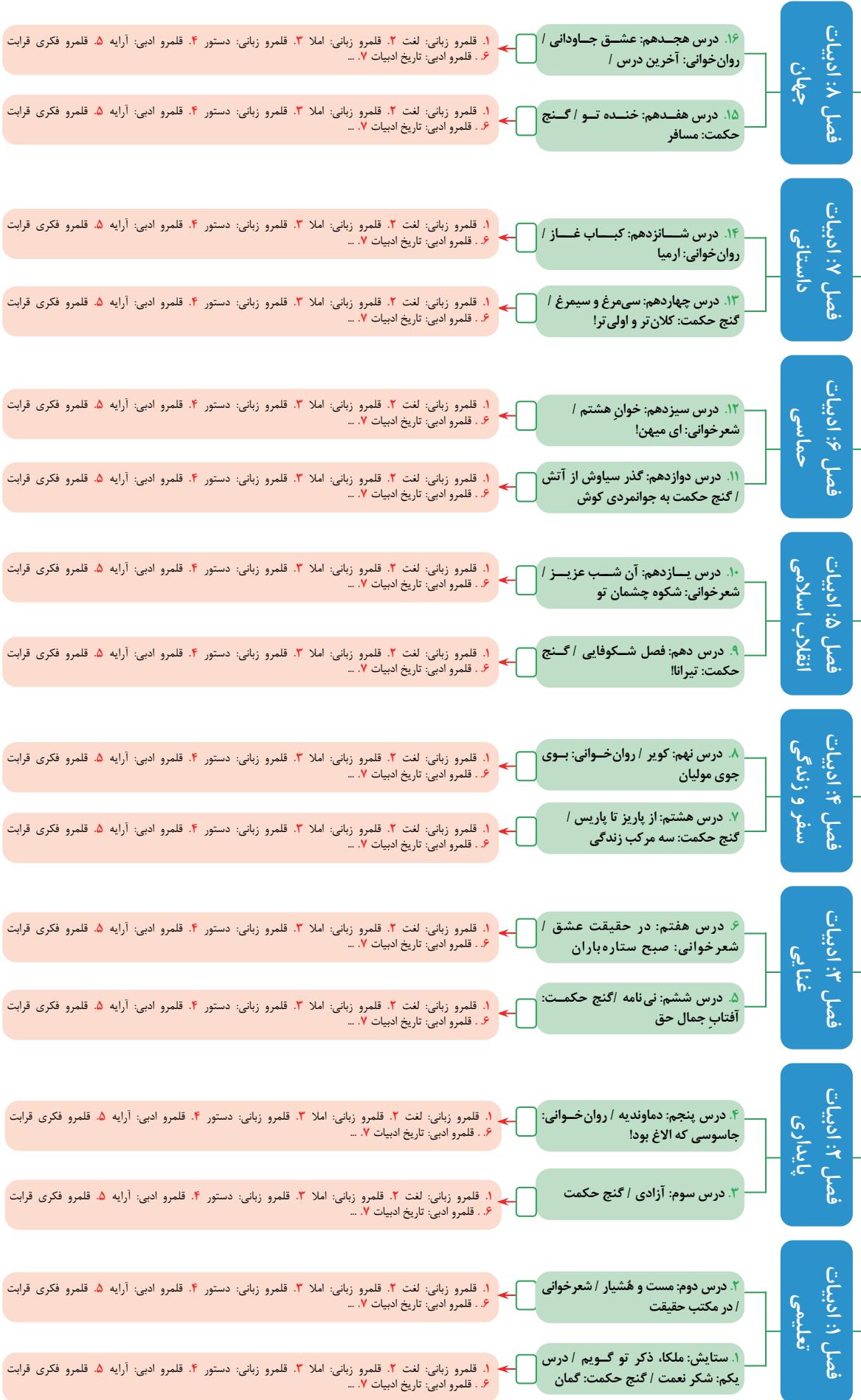
A colorful illustration of a woman in a yellow dress standing in a garden with a building in the background.

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

لهم إني أنت سبب اشتراكنا في شؤونهم

۱. حکمت و معارف اسلامی	۱. حوزه‌های تربیت و یادگیری برایمده درسی ملی پدایشی.
۲. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۲. بازتاب این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برایمده درسی ملی پدایشی، اقتصادی و حرفه‌ای باشندگان همچنان و مهارت‌های زندگی و نسبیت خانوارده و زبان‌های خارجی می‌توانند.
۳. باشناخت عمومی از بخش‌ها و سیستم‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فرماقی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تطبیل کنند.	۱. در کی اعداد و وحدت شدک بجزی مسائل و تمولفات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی فشار اقتصادی مورخ، خود را از زبانی و برای تسبیب کار و نشان اقتصادی در آینده بروز مردم‌بزی کند.
۴. با تحلیل ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی ایجاد دهد.	۱. با توجه و گیری از شیوه‌های تعلیمات جماعتی - سیاسی، مهارت گذاشتن و مشاورت مشارکت را تجوییه کند.
۵. با تحلیل سلاوکرهای تکونین، تداوم و تغییر نزدیک اجتماعی - سیاسی موقعت مکانی ازمنی را تناول کند و تحلیل و مدل‌بازی - سیاسی مترتب از رادر سطح خالوانگی، محلی ملی و بین‌المللی ایجاد دهد.	۱. با شناخت متفق‌نظری این‌ها در راستای حقایق امیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی ایجاد می‌کند و ظرفی خود را برای انتساب این‌ها از این‌ها در راستای حقایق امیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی ایجاد می‌کند.

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته فارسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

ستایش: ملکا، ذکر تو گوییم / درس یکم: شکر
نعمت / گنج حکمت: گمان گنج حکمت: گمان

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گنبدی: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی، تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی / در مکتب حقیقت

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قرابت را .....

۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس سوم: آزادی / گنج حکمت

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس پنجم: دماوندیه / روان خوانی: جاسوسی که الاغ بودا

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قربانیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتابِ جمال حق

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ آرایه و دانش ادبی را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ قرابیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت:
سه مرکب زندگی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)
پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ آرایه و دانش ادبی را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری؛ قرابینت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس نهم: کویر / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قربانی را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس دهم؛ فصل شکوفایی / گنج حکمت؛ تیراندا

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ آرایه و دانش ادبی را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری؛ قربابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس یازدهم؛ آن شب عزیز / شعرخوانی؛ شکوه چشمان تو

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری؛ قربانیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس دوازدهم: گذر سیاوش از آتش / گنج
حکمت به جوانمردی کوش

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گنبدی؛ قرابیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس سیزدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای میهن!

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قربانیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس چهاردهم: سی مرغ و سیمرغ / گنج حکمت:
کلان تر و اولی تر!

واحد یادگیری

نام مدرسہ

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)
پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی؛ دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری؛ قربانیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی؛ تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس شانزدهم: کباب غاز / روان خوانی: ارمیا

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قربانیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قربانی را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فارسی

عنوان کتاب

نام معلم

درس هجدهم: عشق جاودانی / روان خوانی
آخرین درس / نیایش: لطف تو

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املاء را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو گذری: قربانیت را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
فارسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری فارسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

واحد یادگیری ۳: درس سوم: آزادی / گنج حکمت						
			آژشی	لکل	نیو	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فقد تکلیف						
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: ستایش: ملکا، ذکر تو گوییم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان						
			آژشی	لکل	نیو	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فقد تکلیف						
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۴: درس پنجم: دماوندیه / روان‌خوانی: جاسوسی که الاغ بود!						
			آژشی	لکل	نیو	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فقد تکلیف						
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲: درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی / در مکتب حقیقت						
			آژشی	لکل	نیو	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فقد تکلیف						
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی						
			از زبانی	لذت	نیز	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قربت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۵: درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتاب جمال حق						
			از زبانی	لذت	نیز	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قربت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۶: درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران						
			از زبانی	لذت	نیز	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قربت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۱: درس دوازدهم: گذر سیاوش از آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش

			آزادشدنی	نکاح	جنس	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قرابت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: درس سیزدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای میهن!

			آزادشدنی	نکاح	جنس	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قرابت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا!

			آزادشدنی	نکاح	جنس	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قرابت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چشمان تو

			آزادشدنی	نکاح	جنس	موضوع یادگیری
						قلمره زبانی: لغت
						قلمره زبانی: املا
						قلمره زبانی: دستور
						قلمره ادبی: آرایه
						قلمره فکری: قرابت
						قلمره ادبی: تاریخ ادبیات
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۵ : درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر						
			آژشلی	تکلف	جذب	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموzan غایب						
دانشآموzan فاقد تکلیف						
تأیید مشاور/ ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۳ : درس چهاردهم: سیمرغ و سیمرغ / گنج حکمت: کلانتر و اولی ترا						
			آژشلی	تکلف	جذب	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموzan غایب						
دانشآموzan فاقد تکلیف						
تأیید مشاور/ ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۶ : درس هجدهم: عشق جاودانی / روان‌خوانی؛ آخرین درس / نیایش؛ لطف تو						
			آژشلی	تکلف	جذب	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموzan غایب						
دانشآموzan فاقد تکلیف						
تأیید مشاور/ ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۴ : درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی؛ ارمیا						
			آژشلی	تکلف	جذب	موضوع یادگیری
						قلمرو زبانی: لغت
						قلمرو زبانی: املا
						قلمرو زبانی: دستور
						قلمرو ادبی: آرایه
						قلمرو فکری: قربات
						قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات
دانشآموzan غایب						
دانشآموzan فاقد تکلیف						
تأیید مشاور/ ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

عربی دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

دریک تکاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحیدگیری	صفحه
۱	فارسی	دستاپن: مکا، ذکر توکیم / درس هشتم: زبان پارسی / درس هشتم: در حقیقت عشق / درس هشتم: داروینیه / درس ششم: نامه / درس پنجم: داروینیه / روان خوانی: بیوی مولیان	درس سوم: آزادی / درس حکمت: میر و مهشیر / شعرخوانی / در مکتب حذفیت	۱۳۲
۲	عربی	درس هشتم: کنیج حکمت: افتاب جمال حق / درس هجدهم: عشق جاوه‌انی / درس هجدهم: خدنه تو / روان خوانی: آخرین درس / روان خوانی: اطیف تو	درس دهم: قصل شکوفایی / درس بازدیده: گذر سیاوش از درس سیزدهم: خوان هشتم / درس چهاردهم: سیم خوشی و سیمیخ / کنیج حکمت: کلبن تو و اوی ترا	۸۲
۳	دین و زندگی	درس هشتم: خود و سبک زندگی / درس هشتم: بی‌همتا / درس ۱۰: یگانه برای همه / درس ۹: احکام الهی در زندگی امور / درس ۸: بازگشت و خوبی / درس ۷: در گروکار خوبی	درس الول (نا) ابتدایی اعلموا تا پایان درس / درس الایع (نا) ابتدایی اعلموا (نا) ابتدایی اعلموا تا پایان درس / درس الایع (نا) ابتدایی اعلموا تا پایان درس	۱۳
۴	الگلیسی	درس ۱۱: هستی پیش / درس ۱۰: پایه‌های استوار / درس ۱۲: مفهومیت برگزیده / درس ۱۳: تهدید و سبک زندگی	درس ۲: یادگاری هستی / درس ۱: هستی پیش	۱۷۲
۵	فلسفه	درس ۱۴: عصر شکوفایی / درس ۱۵: تهدید به تمدن جدید / درس ۱۶: مستریت بزرگ ما	درس ۲: یادگاری هستی	۱۰
۶	جامعه‌شناسی	درس ۱۷: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۱۸: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۱۹: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲۰: ادبیات اعلموا تا پایان درس	درس ۱: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۴: ادبیات اعلموا تا پایان درس	۱۱
۷	جغرافیا	درس ۲۱: حسن تعبیل سلسیون / درس ۲۲: حسن تعبیل سلسیون / درس ۲۳: حسن تعبیل سلسیون / درس ۲۴: حسن تعبیل سلسیون	درس ۱: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۴: ادبیات اعلموا تا پایان درس	۱۱
۸	علوم و فنون ادبی	درس ۲۵: علوم و فنون ادبی / درس ۲۶: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲۷: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲۸: ادبیات اعلموا تا پایان درس	درس ۱: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۴: ادبیات اعلموا تا پایان درس	۱۲
۹	ارمندی کوش	درس ۲۹: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳۰: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳۱: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳۲: ادبیات اعلموا تا پایان درس	درس ۱: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۴: ادبیات اعلموا تا پایان درس	۱۱
۱۰	جامعه‌شناسی	درس ۳۳: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳۴: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳۵: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳۶: ادبیات اعلموا تا پایان درس	درس ۱: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۲: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۳: ادبیات اعلموا تا پایان درس / درس ۴: ادبیات اعلموا تا پایان درس	۱۱
۱۱	فلسفه	درس ۳۷: عقل در فلسفه (۱) / درس ۳۸: عقل در فلسفه (۲) / درس ۳۹: عقل در فلسفه (۳)	درس ۱: فلسفه در جهان اسلام (۱) / درس ۲: جهان علی و معلوی / درس ۳: کدام تصویر از جهان؟	۸۹
۱۲	فارسی	درس ۴۰: اغار فلسفه در جهان اسلام (۱) / درس ۴۱: اغار فلسفه در جهان اسلام (۲)	درس ۱: فلسفه در جهان اسلام (۱) / درس ۲: فلسفه در جهان اسلام (۲)	۱۱
۱۳	مجموع	۱۳۶	۱۲۰	۵۸

كتاب عربی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساخته‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت

اهداف دو هر تحصیلی

آن را مورد ارزیابی قرار دهد. بازگیری از سیره پیشوایان دین و ترسیم آنده شریعت (اخمعده عدل مهدوی، عوران و آیات) تبیین کند و دلالات‌هایی که آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با ذکر وجه استدلالی و عقلانی معاطف درستی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مقنود کننده‌ای را با تکیه بر مذاق و مشاهد دستی ارائه کند و تأثیراتی معاطف درستی را با تکیه بر مذاق و مشاهد دستی ارائه کند و تأثیراتی معاطف درستی را با تکیه بر مذاق و مشاهد دستی ارائه کند.

با بازگیری فقرات و جایی‌های قرآن و جاوائیک دین اسلام (جعیت، بیان، سازارکاری با قدرت، پوچی از پیارهای حالت و اینده) قادر است از این طریق نتیجه از مسائل دنیوی احوزه انتقاله کند.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

با این طریق هر یار اساس اصول زبانی شناسی و ارزیابی از مسائل زبانی در سیاست زمان و مکان تبیین نماید.

بامشخصات کمی این کتاب آشنا شویم:

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

الدرس الخامس

۱۰. الدرس الخامس (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

۹. الدرس الخامس (تا ابتدای إلعلموا)

۱۰. الدرس الخامس (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

الدرس الرابع

۸. الدرس الرابع (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

۷. الدرس الرابع (تا ابتدای إلعلموا)

۸. الدرس الرابع (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

الدرس الثالث

۶. الدرس الثالث (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

۵. الدرس الثالث (تا ابتدای إلعلموا)

۶. الدرس الثالث (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

الدرس الثاني

۴. الدرس الثاني (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

۳. الدرس الثاني (تا ابتدای إلعلموا)

۴. الدرس الثاني (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

الدرس الأول

۲. الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

۱. الدرس الاول (تا ابتدای إلعلموا)

۲. الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا)
تا پایان درس)

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
عربی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الاول (تا ابتدای اعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الاول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الثاني (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الثاني (از ابتدای إعلاموا تا پایان درس)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صدفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

.....

۴. روش‌های ارزشیابی

.....

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

.....

۶. زمان مورد نیاز

.....

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صدفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الرابع (از ابتدای إعلاموا تا پایان درس)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع نویمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الخامس (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع نویمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
عربی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری عربی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: الدرس الثانی (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						عرب و تحلیل صرفی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: الدرس الثالث (تا ابتدای إلعلموا)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						عرب و تحلیل صرفی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱: الدرس الاول (تا ابتدای إلعلموا)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						عرب و تحلیل صرفی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: الدرس الثاني (تا ابتدای إلعلموا)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: الدرس الرابع (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
			از شی	لذ	ج	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						اعرب و تحلیل صرفی

دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)						
			از شی	لذ	ج	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف

تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
			از شی	لذ	ج	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						اعرب و تحلیل صرفی

دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)						
			از شی	لذ	ج	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف

تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

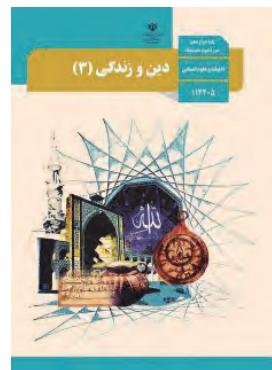
ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعاتی یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

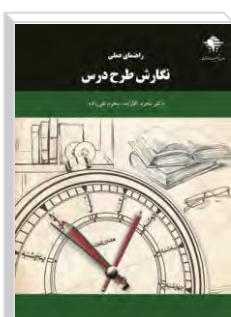
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

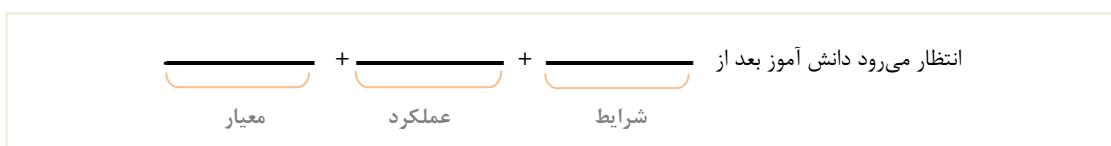
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحیدگیری	صفحه
۱	فارسی	دین و زندگی در زادهم انسانی	پیروست	۱۳۶
۲	عربی	دین و زندگی	۳	۸۲
۳	دین و زندگی	دین و زندگی	۴	۷۷
۴	ایلکیسی	دین و زندگی	۳	۱۳
۵	ربانی و امار	دین و زندگی	۵	۱۰
۶	علوم و فنون ادبی	دین و زندگی	۶	۸
۷	عربی انسانی	دین و زندگی	۷	۵
۸	فارسی	دین و زندگی	۸	۱۲
۹	ایلکیسی	دین و زندگی	۹	۹۹
۱۰	علوم و فنون ادبی	دین و زندگی	۱۰	۴
۱۱	فارسی	دین و زندگی	۱۱	۱۱
۱۲	ایلکیسی	دین و زندگی	۱۲	۱۲
۱۳	ایلکیسی	دین و زندگی	۱۳	۲
۱۴	ایلکیسی	دین و زندگی	۱۴	۱
۱۵	ایلکیسی	دین و زندگی	۱۵	۱۳۶

کتاب دین و زندگی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساختها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

ه کند.

سندھی

卷之三

اده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ازیبایی کند.

کند و یافته های خود را با رعایت اخلاق عالی در سطح فراموشی ارائه کند.

دیوان

جعفری

، ملی و بین المللی انجام دهد.

نیتیکار به

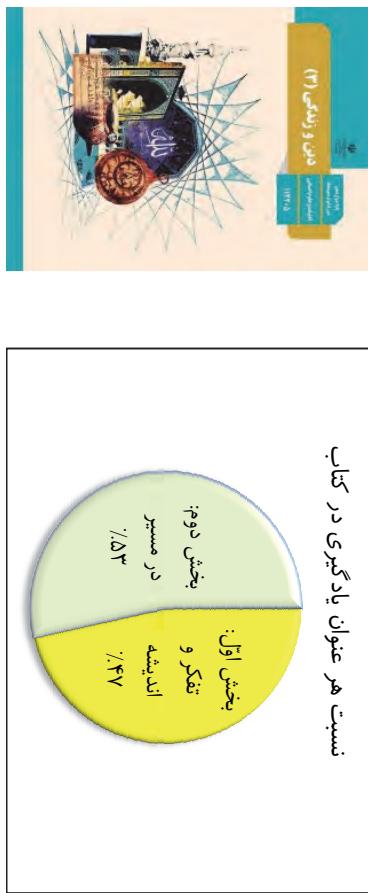
اقتصادی جامعه تحلیل کند.

لامت و تربیت بدنی

آداب و مهارت‌های زندگی و

100

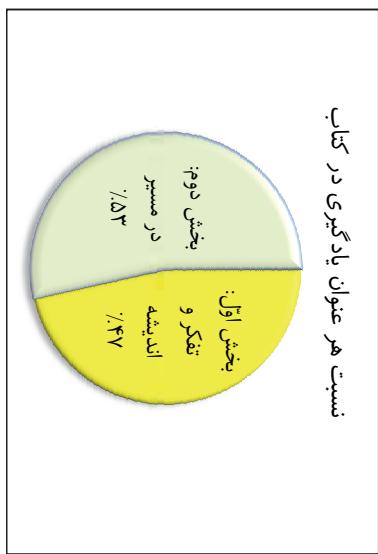
نیست هر عنوان بادگیر دیگر کتاب

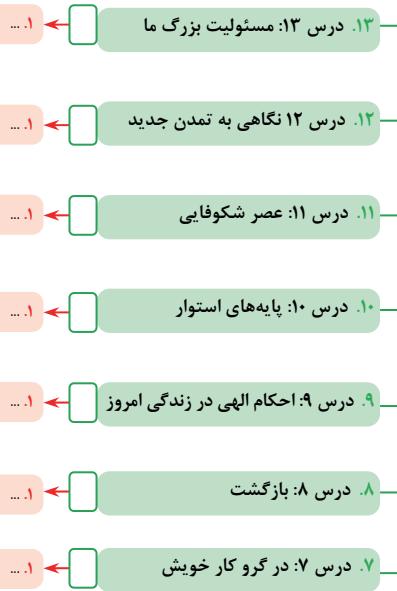
لیکن ممکن است این باید همیشه باشد.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○
۲. قرآن و عربی	○
۳. ادبیات فارسی	○
۴. فرهنگ و هنر	○
۵. مسلمات و تربیت بدنی	○
۶. کار و فن اوری	○
۷. باشناستای تحویلات عرصه شنیدن و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حقوقی خود را از پذیری برای وظیفه اقتصادی در کار و تفتش آفرینش اقتصادی در آینده بروانه نمایند.	○
۸. ریاضیات	○
۹. علوم تحقیقی	○
۱۰. زبان‌های خارجی	○
۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و نسبیات خانواده	○
۱۲. یوم (بزم نامه و پزمه مدرسہ)	○
۱۳. باشناست عموی از پیش‌نشنها و سپسنته‌های کاران اقتصادی و در رفاه‌هایی کاران اقتصادی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	○
۱۴. بدل و روزنگاری مسئولی و تحولات اقتصادی خود، خواهله و جمده از درسی کند و روش‌های بهاری تدبیر معاش ملاں به کار گیرد.	○

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

بخش ۲: در مسیر

بخش ۱: تغیر و اندیشه

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: هستی بخش

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۲: یگانه بی‌همتا

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۳: توحید و سبک زندگی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۴: فقط برای او

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۵: قدرت پرواز

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۷: در گرو کار خویش

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۸: بازگشت

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۰: پایه‌های استوار

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۱: عصر شکوفایی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۲ نگاهی به تمدن جدید

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

دین و زندگی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۳: مسئولیت بزرگ ما

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴، فقط برای او						
			آرزوی	نکات	ذکر	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: درس ۵، قدرت پرواز						
			آرزوی	نکات	ذکر	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: درس ۶، سنت های خداوند در زندگی						
			آرزوی	نکات	ذکر	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: درس ۱، هستی بخش						
			آرزوی	نکات	ذکر	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس ۲، یگانه بی همتا						
			آرزوی	نکات	ذکر	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: درس ۳، توحید و سبک زندگی						
			آرزوی	نکات	ذکر	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: پایه‌های استوار						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: عصر شکوفایی						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: نگاهی به تمدن جدید						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۱۳: درس ۱۳: مسئولیت بزرگ ما						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		

واحد یادگیری ۷: در گرو کار خویش						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۸: درس ۸: بازگشت						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۹: درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز						
			ازشلی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معالم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		

دستنامه طرح درس نویسی

انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عنوانین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عنوانین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

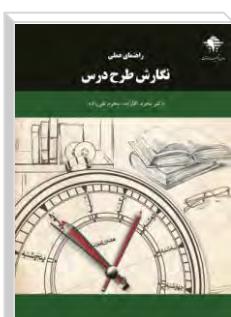
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

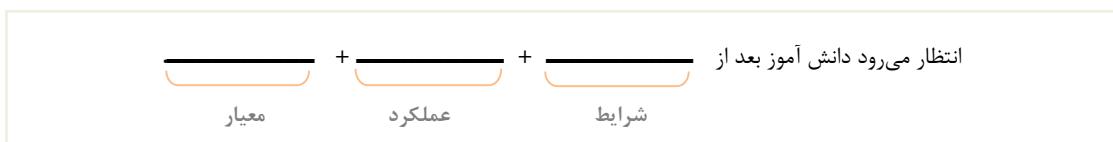
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

دریک نکاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحیدگیری	صفحه
۱	فارسی	ستایش: مذاکا، ذکر توکیه / درس دوم مست و هشیر / درس یکم: شکر نعمت / درس سیزدهم: حمل	درستون: مذکا، ذکر توکیه / درس ششم: زی نامه / درس پنجم: داروینیه / روان خواری: جالوسی که از بزرگ بود	۱۳۲
۲	عربی	گنج حکمت: مکتب حیثیت / درس دهم: قتل شکوفایی / درس اول (با ابتدای علمو) درس یازدهم: آن شب عزیز / درس هشتم: خوان هشتم / درس چهاردهم: مسیح و سیمین / درس چهاردهم: کتاب غاز / درس شانزدهم: کتاب غاز / درس هدهم: خندنه تو / روان خواری: اخترین درس / نیاش: لطف تو	درس هجدهم: عشق جادوی / روان خواری: بیوی جوی مولیان	۱۲
۳	دین و زندگی	گنج حکمت: تبرنا! / جوانمردی کوش / شعرخواری: شکوه چشمگان تو	درس هجدهم: خوان هشتم / درس یازدهم: کتاب ترا اوی ترا / درس هدهم: خندنه تو / روان خواری: ای میهن!	۱۲
۴	انگلیسی	درس ۸: از در گرو کار خوبیش / درس ۹: از حکم الهی در زندگی ما	درس ۱۰: بیان در زندگی ما / درس ۱۱: بیان در زندگی ما	۱۲
۵	عربی	درس ۵: دین و زندگی	درس ۱۲: بیان در زندگی ما	۸
۶	علوم و فیزیک	درس ۶: انتشار / درس ۷: انتشار	درس ۱: انتشار / درس ۲: انتشار	۱۳
۷	تاریخ	درس ۱: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۲: تاریخ ادبیات اسلامی	درس ۱: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۲: تاریخ ادبیات اسلامی	۱۲
۸	گردشگری	درس ۳: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۴: تاریخ ادبیات اسلامی	درس ۳: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۴: تاریخ ادبیات اسلامی	۱۲
۹	جغرافیا	درس ۵: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۶: تاریخ ادبیات اسلامی	درس ۵: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۶: تاریخ ادبیات اسلامی	۱۲
۱۰	جامعه‌شناسی	درس ۷: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۸: تاریخ ادبیات اسلامی	درس ۷: تاریخ ادبیات اسلامی / درس ۸: تاریخ ادبیات اسلامی	۱۲
۱۱	فلسفه	درس ۹: فلسفه در قرنها / درس ۱۰: فلسفه در جهان	درس ۹: فلسفه در قرنها / درس ۱۰: فلسفه در جهان	۱۱
۱۲	مجموع	درس ۱۱: در عقل در فلسفه (۱) / درس ۱۲: در عقل در فلسفه (۲) / درس ۱۳: در عقل در فلسفه (۳) / درس ۱۴: در عقل در فلسفه (۴)	درس ۱۱: در عقل در فلسفه (۱) / درس ۱۲: در عقل در فلسفه (۲) / درس ۱۳: در عقل در فلسفه (۳) / درس ۱۴: در عقل در فلسفه (۴)	۱۲۰
۱۳	مجموع	۵۸	۱۱	۱۱

کتاب انگلیسی پایه دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها) در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساخته‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت

اهداف دو ده تحصیلی

آن را مورداً زنده قرار دهد. آن را مورداً زنده کرد و تأثیرگذار داشت. پاسخ‌های مقنود کننده‌ای را با تکه بر مصالح و شواهد داشت ارائه کرد و تأثیرگذار داشت. آن را مورداً زنده قرار دهد.

با اینکه از سرمهی پیشوان را در اینجا دین و ترسیم آینده شناسیت (اجماعه عدل مهدوی، عصران و آینده) تبیین کند و دلالات‌هایی عدالت‌خواهی، مطلع‌بودی، عذر و آینده قدر است از برآن حمل ت漠ونهای از مسائل دنیوی امروز استفاده کند.

با پاره به طرفیت‌هایی قرآن و جاوانگی دین اسلام (جعیت، بیان، سازارکاری با قدرت، پوچای نسبت به پیازهای حال و آینده) قادر است از برآن حمل ت漠ونهای از مسائل دنیوی امروز استفاده کند.

با تکریبی فرزند و نویق هنری، این فرهنگی خود را از این اساس اصول زبانی شناسی و ارزشی ازینی قرار دهد.

با این اساس محاره‌ای زبانی شناسی مورداً زنده کرد و تأثیرگذار آن را بر خود و جامعه ارزشی کند.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این فرهنگی اعتمادی و سیاست تأثیرگذاری شناسنی، به الگوی رفاقتاری زنده کرد و تأثیرگذاری این فرهنگی خود را از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

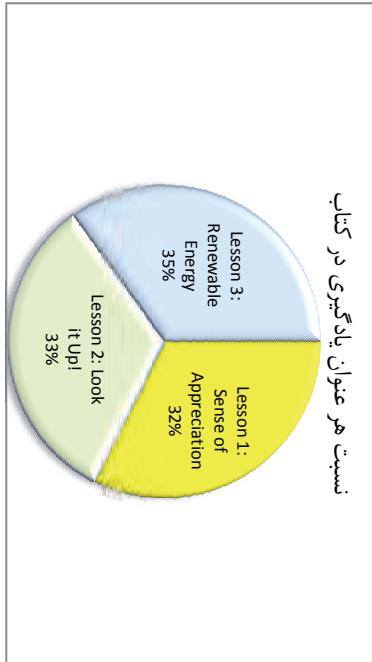
با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

با این اتفاق، هر یار از این انسان‌ها در بستر زمان و مکان تغییر نماید.

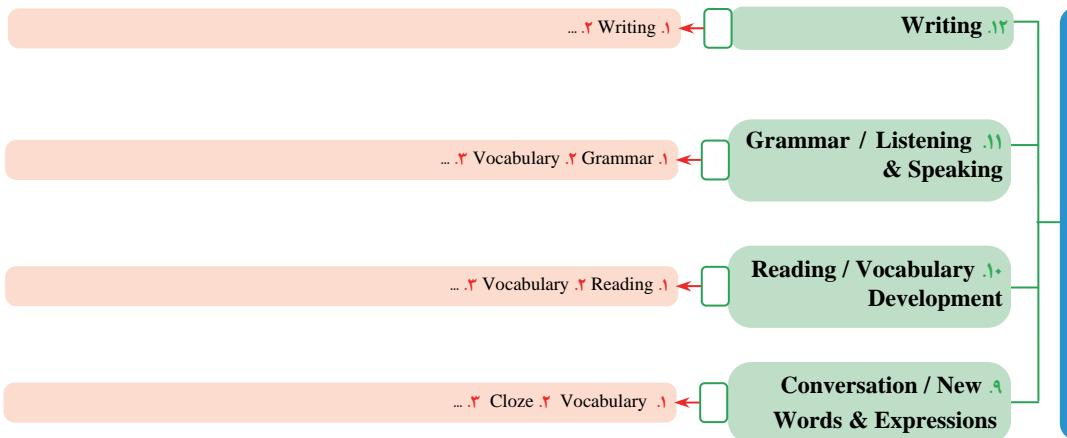

بامشخصات کمی این کتاب آشنا شویم:

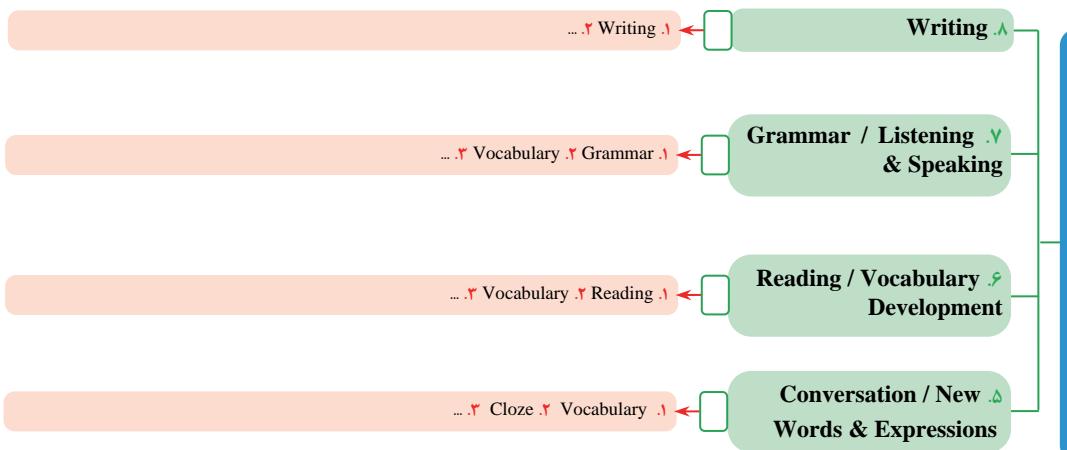
۱. عوالم تحریری	۸. ریاضیات
۲. فارسی و عربی	۹. علوم تحریری
۳. ادب و مهارت‌های زنده	۱۰. زبان‌های خارجی
۴. فرهنگ و هنر	۱۱. آداب و مهارت‌های زنده
۵. کار و فن اوری	۱۲. ۱. یوم (برنامه و پژوه مدرسه)
۶. مسلمات و تربیت بدنشی	۷. زبان‌های خارجی
۷. ادب و روزنده شنک گیری مصالح	۸. علوم تحریری
۸. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۹. علوم تحریری
۹. معرفت مکانی / اولانی را تحلیل کنیم تاهم و تپیر زنگی اجتماعی	۱۰. زبان‌های خارجی
۱۰. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۱۱. آداب و مهارت‌های زنده
۱۱. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۱۲. ۱. یوم (برنامه و پژوه مدرسه)
۱۲. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۷. زبان‌های خارجی
۱۳. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۸. علوم تحریری
۱۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۹. علوم تحریری
۱۵. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۱۰. زبان‌های خارجی
۱۶. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۱۱. آداب و مهارت‌های زنده
۱۷. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی	۱۲. ۱. یوم (برنامه و پژوه مدرسه)
۱۸. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۷. زبان‌های خارجی
۱۹. موضوع پادگیری	۸. علوم تحریری
۲۰. تبدال صفحه	۹. علوم تحریری
۲۱. پیش‌نیاز	۱۰. زبان‌های خارجی
۲۲. واحد پادگیری (درس)	۱۱. آداب و مهارت‌های زنده
۲۳. واحد پادگیری (فصل)	۱۲. ۱. یوم (برنامه و پژوه مدرسه)

نقشه مفهومی کتاب انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

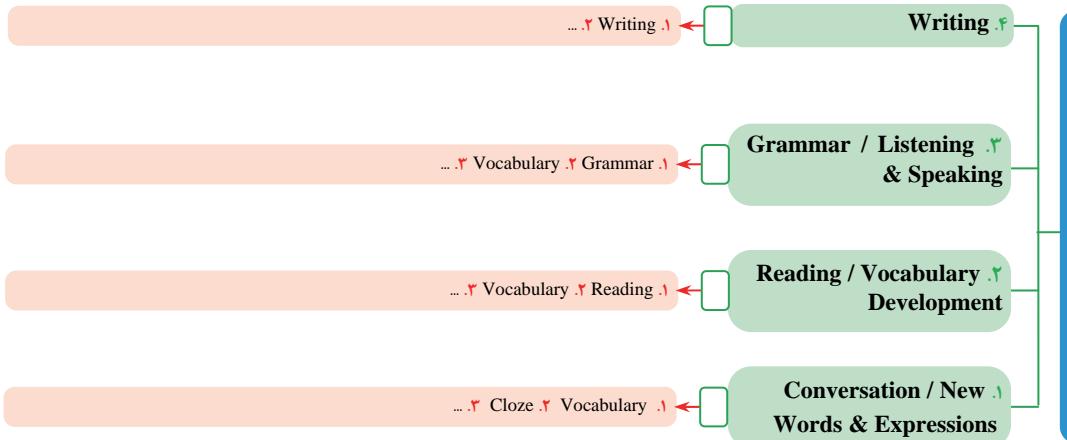
Lesson 3: Renewable Energy

Lesson 2 :Look it Up!

Lesson 1 :Sense of Appreciation

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Conversation / New Words & Expressions

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Cloze ..... موضوع

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Reading / Vocabulary Development

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Reading ..... موضوع را.....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Grammar / Listening & Speaking

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Grammar ..... موضوع را.....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Writing

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... Writing ..... موضوع ..... ایجاد انگیزه

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Conversation / New Words & Expressions

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Cloze ..... موضوع

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Reading / Vocabulary Development

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Reading ..... موضوع را.....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Grammar / Listening & Speaking

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Grammar ..... موضوع را.....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Writing

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... Writing ..... موضوع ..... ایجاد انگیزه

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Conversation / New Words & Expressions

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Cloze ..... موضوع

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Reading / Vocabulary Development

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Reading ..... موضوع را.....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Grammar / Listening & Speaking

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Grammar ..... موضوع را.....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... Vocabulary ..... موضوع را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

انگلیسی

عنوان کتاب

نام معلم

Writing

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... Writing ..... موضوع ..... ایجاد انگیزه

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

واحد یادگیری ۴: Writing						
			ازشلی	نکل	نوی	موضوع یادگیری
						Writing
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: Conversation / New Words & Expressions						
			ازشلی	نکل	نوی	موضوع یادگیری
						Vocabulary
Danesh Azman Ghabib						
Danesh Azman Faqad Takleef						
Tayyed Meshawar / Nazzar / Misoul			Tayyed Mعلم			
Tarijeh va Amضاء			Tarijeh va Amضاء			
واحد یادگیری ۶: Reading / Vocabulary Development						
			ازشلی	نکل	نوی	موضوع یادگیری
						Reading
Danesh Azman Ghabib						
Danesh Azman Faqad Takleef						
Tayyed Meshawar / Nazzar / Misoul			Tayyed Mعلم			
Tarijeh va Amضاء			Tarijeh va Amضاء			

واحد یادگیری ۱: Conversation / New Words & Expressions						
			ازشلی	نکل	نوی	موضوع یادگیری
						Vocabulary
Danesh Azman Ghabib						
Danesh Azman Faqad Takleef						
Tayyed Meshawar / Nazzar / Misoul			Tayyed Mعلم			
Tarijeh va Amضاء			Tarijeh va Amضاء			
واحد یادگیری ۲: Reading / Vocabulary Development						
			ازشلی	نکل	نوی	موضوع یادگیری
						Reading
Danesh Azman Ghabib						
Danesh Azman Faqad Takleef						
Tayyed Meshawar / Nazzar / Misoul			Tayyed Mعلم			
Tarijeh va Amضاء			Tarijeh va Amضاء			
واحد یادگیری ۳: Grammar / Listening & Speaking						
			ازشلی	نکل	نوی	موضوع یادگیری
						Grammar
Danesh Azman Ghabib						
Danesh Azman Faqad Takleef						
Tayyed Meshawar / Nazzar / Misoul			Tayyed Mعلم			
Tarijeh va Amضاء			Tarijeh va Amضاء			

واحد یادگیری ۱۰: Reading / Vocabulary Development						
			آزمایشی	تکلیف	نحو	موضوع یادگیری
						Reading
						Vocabulary

دانش آموزان غایب

دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: Grammar / Listening & Speaking

			آزمایشی	تکلیف	نحو	موضوع یادگیری
						Grammar
						Vocabulary

دانش آموزان غایب

دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: Writing

			آزمایشی	تکلیف	نحو	موضوع یادگیری
						Writing

دانش آموزان غایب

دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: Grammar / Listening & Speaking						
			آزمایشی	تکلیف	نحو	موضوع یادگیری
						Grammar
						Vocabulary

دانش آموزان غایب

دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: Writing

			آزمایشی	تکلیف	نحو	موضوع یادگیری
						Writing

دانش آموزان غایب

دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: Conversation / New Words & Expressions

			آزمایشی	تکلیف	نحو	موضوع یادگیری
						Vocabulary
						Cloze

دانش آموزان غایب

دانش آموزان قادر تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

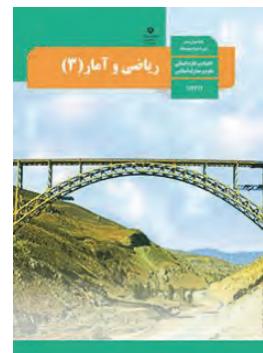
ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عنوانین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عنوانین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمعی نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

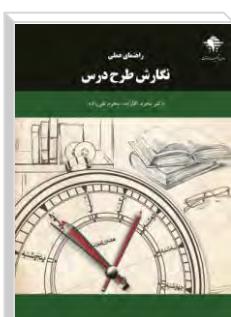
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

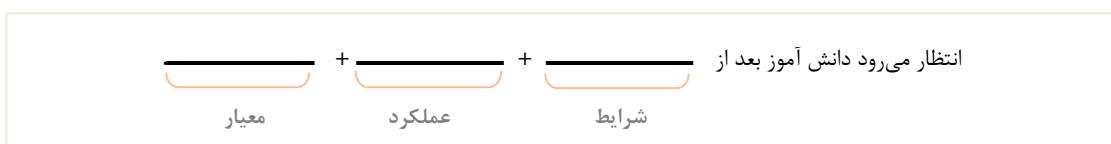
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

៩៤

کتاب ریاضی و آمار پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساخته‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت

اهداف دو هدف تحصیلی

آن را مورد ارزیابی قرار دهد. بازگیری از سیره پیشوایان دین و ترسیم آنده شریعت (جامعه عدل مذهبی) را با تکه بر متابع و شواهد دستی اراه کند و تأثیرگذاری آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با ذکر وجه استدلالی و عقلانی معاطف درستی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مقنود کننده‌ای را با تکه بر متابع و شواهد دستی اراه کند و تأثیرگذاری آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فقریت‌های قران و جاوائیک دین اسلام (جعیتیت، بیات، سازگاری با قدرت، پولیامی سبب بیزاری حال و آینده) قادر است از برآن برای حل مسئونی از مسائل دنیوی امور از استفاده کند.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

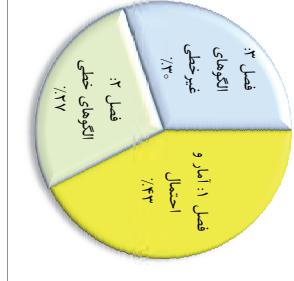
با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زبانی شناسی مور ازیابی قرار دهد.

فصل ۳: الگوهای غیرخطی

درس ۳: تابع نمایی

۱. تابع نمایی با پایه بزرگتر از ۱ و رسم ۲. تابع نمایی با پایه بین صفر و یک و رسم ۳. مقایسه نمودارها و ویژگی‌های آنها
۴. مسائل رشد ۵. مسائل زوال ۶. مسئله‌های کاربردی ۷. ...

درس ۲: ریشه n و توان گویا

۱. روابط روی اعداد توان دار ۲. ویژگی‌های اعداد توان دار ۳. مسئله‌های کاربردی ۴. اشاره به معادلات رادیکالی ۵. ...

درس ۱: دنباله هندسی

۱. مفهوم دنباله هندسی (تبدیل به بازگشته و بر عکس) ۲. مفهوم نسبت مشترک ۳. واسطه هندسی ۴. مجموع جملات و حد مجموع ۵. مسئله‌های کاربردی نیم عمر ۶. مسئله‌های کاربردی استهلاک ۷. ...

فصل ۲: الگوهای خطی

درس ۲: دنباله‌های حسابی

۱. مسائل کاربردی (تبدیل بازگشته به عددی) ۲. تعریف دنباله حسابی ۳. مفهوم اختلاف مشترک ۴. واسطه عددی ۵. مجموع جملات دنباله حسابی ۶. مسئله‌های کاربردی ۷. ...

درس ۱: مدل سازی و دنباله

۱. مفهوم مدل سازی ۲. دامنه توان در مسائل کاربردی ۳. تغییر دامنه و تأثیر آن بر مفهوم تابع ۴. دنباله بازگشته و مسائل آن و نمودارش ۵. دنباله چند ضابطه‌ای و نمودار آن ۶. مسائل کاربردی ۷. ...

فصل ۱: آمار و احتمال

درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل

۱. گام اول و دوم ۲. گام سوم ۳. گام چهارم ۴. نمودار چوب بستنی ۵. مسائل ترکیبی ۶. ...

درس ۲: احتمال

۱. برآورده و پیشامده ۲. فضای نمونه پیشامدهای ساده ۳. فضای نمونه پیشامدهای مرکب ۴. اعمال روی پیشامدها و نمودار ون آن ۵. احتمال ۶. پیشامدهای ناسازگار- متمم یک پیشامده ۷. ...

درس ۱: شمارش

۱. اصل جمع ۲. اصل ضرب ۳. فاکتوریل و سؤالات کاربردی ۴. جایگشت ساده و با تکرار ۵. تبدیل ۶. ترکیب ۷. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: شمارش

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اصل همچو را
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اصل ضرب را
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع فائزوریل و سوالات کاربردی را
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع پاکشست ساده و با تکرار را
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تبدیل را
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترکیب را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۴: احتمال

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع برآورده و پیشامد را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع فضای نمونه پیشامدهای ساده را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع فضای نمونه پیشامدهای مرکب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعمال روی پیشامدها و نمودار ون آن را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع احتمال را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع پیشامد تاسیکلر- متمم یک پیشامد را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع کام اول و دویم را.....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع کام سوم را.....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع کام پنجم را.....

۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع کام پنجم را.....

۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع نمودار پوپ بستنی را.....

۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مسائل ترکیبی را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: مدل سازی و دنباله

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم مدل سازی را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع دامنه توابع در مسائل کاربردی را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تغییر دامنه و تاثیر آن بر مفهوم تابع را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع دنباله بازگشتی و مسائل آن و نمودارش را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع دنباله پندر ضابطه‌ای و نمودار آن را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسائل کاربردی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۲: دنباله‌های حسابی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مسائل کاربردی (تبديل بازگشتی به عددی) را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تعریف دنباله حسابی را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم اختلاف مشترک را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واسطه عددی را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مجموع مملاکت دنباله حسابی را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مستدل‌های کاربردی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: دنباله هندسی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم دنباله هندسی (تبدیل به بازگشتی و برعکس) را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم نسبت مشترک را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واسطه هندسی را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مجموع بملات و هر مجموع را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مستله‌های کاربردی نیم عمر را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مستله‌های کاربردی استهلاک را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۲: ریشه n ام و توان گویا

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع روابط روی اعداد تواندار را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ویژگی‌های اعداد تواندار را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ویژگی‌های اعداد رادیکالی را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اشاره به معادلات رادیکالی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

ریاضی و آمار

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۳: تابع نمایی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تابع نمایی با پایه بزرگتر از او رسم را.....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تابع نمایی با پایه بین صفر و یک و رسم را.....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مقایسه نمودارها و ویژگی‌های آنها را.....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مسائل رشد را.....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مسائل زوال را.....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۳: درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل						
			آزمایشی	نکات	تئوری	موضوع یادگیری
						گام اول و دوم
						گام سوم
						گام چهارم
						گام پنجم
						نمودار چوب بستنی
						مسائل ترکیبی
						دانش آموzan غایب
						دانش آموzan فقد تکلیف
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: درس ۱: شمارش						
			آزمایشی	نکات	تئوری	موضوع یادگیری
						اصل جمع
						اصل ضرب
						فاکتوریل و سوالات کاربردی
						جایگشت ساده و با تکرار
						تبدیل
						ترکیب
						دانش آموzan غایب
						دانش آموzan فقد تکلیف
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۴: درس ۱: مدل سازی و دنباله						
			آزمایشی	نکات	تئوری	موضوع یادگیری
						مفهوم مدل سازی
						دامنه توابع در مسائل کاربردی
						تغییر دامنه و تأثیر آن بر مفهوم تابع
						دنباله بازگشتی و مسائل آن و نمودارش
						دنباله چند ضابطه‌ای و نمودار آن
						مسائل کاربردی
						دانش آموzan غایب
						دانش آموzan فقد تکلیف
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲: درس ۲: احتمال						
			آزمایشی	نکات	تئوری	موضوع یادگیری
						برآورد و پیشامد
						فضای نمونه پیشامدهای ساده
						فضای نمونه پیشامدهای مرکب
						اعمال روی پیشامدها و نمودار ون آن
						احتمال
						- پیشامد ناسازگار - متمم یک پیشامد
						دانش آموzan غایب
						دانش آموzan فقد تکلیف
تأیید مشاور / ناظر / مسئول			تأیید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس ۲: ریشه n ام و توان گویا						
			آزمایشی	لکچر	تئوری	موضوع یادگیری
						روابط روی اعداد توان دار
						ویژگی های اعداد توان دار
						مسئله های کاربردی
						ویژگی های اعداد رادیکالی
						اشاره به معادلات رادیکالی
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۵: درس ۲: دنباله های حسابی						
			آزمایشی	لکچر	تئوری	موضوع یادگیری
						مسائل کاربردی (تبديل بازگشتی به عددی)
						تعريف دنباله حسابی
						مفهوم اختلاف مشترک
						واسطه عددی
						مجموع جملات دنباله حسابی
						مسئله های کاربردی
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۸: درس ۳: تابع نمایی						
			آزمایشی	لکچر	تئوری	موضوع یادگیری
						تابع نمایی با پایه بزرگتر از ۱ و رسم
						تابع نمایی با پایه بین صفر و یک و رسم
						مقایسه نمودارها و ویژگی های آنها
						مسائل رشد
						مسائل زوال
						مسئله های کاربردی
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۶: درس ۱: دنباله هندسی						
			آزمایشی	لکچر	تئوری	موضوع یادگیری
						مفهوم دنباله هندسی (تبديل به بازگشتی و بر عکس)
						مفهوم نسبت مشترک
						واسطه هندسی
						مجموع جملات و حد مجموع
						مسئله های کاربردی نیم عمر
						مسئله های کاربردی استهلاک
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعاتی یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

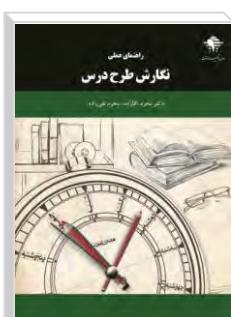
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

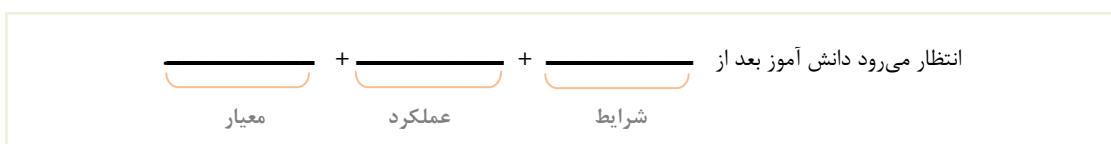
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

دریک تکاه

ردیف	نام درس	صفحه	واحیدگیری	فصل / بخش
۱	درس هشتم: روز خوشی: بیوی جوی مولیان	ستایش: میکا، ذکر توکیم / درس پنجم: داروینیه / درس ششم: نامه / درس هشتم: در حقیقت عشق / درس هشتم: در حقیقت صیغه ستاره ازان	درس سوم: آزادی / درس هشتم: سه مرکب زندگی / درس خوشی: جاوسی بودا / درس خوشی: کچیح حکمت: سه مرکب حتنیت	درس هشتم: درس دوم مست و مهیا / درس یکم: شکر نعمت / درس سیزدهم: خوان هشتم / درس چهاردهم: سیزدهم و سیزده / درس دهم: فصل شکوفایی / درس هشتم: کلرن تر و اوی ترا
۲	درس هجدهم: عشق جاوه‌ای / روان خوشی: اخرين درس / نیایش: اطف تو	درس هجدهم: خدنه تو / درس هفدهم: خدنه تو / درس هجدهم: کلرن تر و اوی ترا	گچیح حکمت: کلرن تر و اوی ترا / شعرخوانی: ای میهنها / گچیح حکمت: کلرن تر و اوی ترا	درس هشتم: میکا، ذکر توکیم / درس یکم: شکر نعمت / درس سیزدهم: خوان هشتم / درس چهاردهم: سیزدهم و سیزده / درس دهم: فصل شکوفایی / درس هشتم: کلرن تر و اوی ترا
۳	دین و زندگی	درس هشتم: دین و زندگی	درس هشتم: دین و زندگی	درس هشتم: دین و زندگی
۴	انگلیسی	درس ۱۳: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۵	عربی	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۶	فارسی	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۷	علوم و فرون ادبی	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۸	ریاضی و آمار	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۹	تاریخ	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۱۰	عربي انتصاري	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۱۱	فلسفه	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۱۲	فارسي	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش
۱۳	صفحه	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش	درس ۱۰: مصیت پرسش / درس ۸: بازگشت درس ۷: درگرو کار خوبیش

کتاب علوم و فنون ادبی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساخته‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت

اهداف دو راه تحصیلی

آن را مورث از زبانی قرار دهد. بازگیری از سبک اینستین و آنکه دین و ترسیم آنده شریعت (اخمعیت، نیات، معرف و آیه‌ای) تسبیح کند و دلالت‌هایی آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با درک وجه استدلالی و عقلانی معاطف درستی، در مواجهه با برسی‌ها و مسائل، پاسخ‌های مقنود کننده‌ای را با تکیه بر مذاق و مشاهد دستی ارائه کند و تأثیرگذاری آن را در موقیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری از سبک اینستین را در انجیل دین و ترسیم آنده شریعت (اخمعیت، نیات، معرف و آیه‌ای) تسبیح کند و دلالت‌هایی آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فقرات و جاوائیک دین اسلام (اخمعیت، نیات، معرف و آیه‌ای) با قدرت، پوچیم سبک اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند آن را بر اساس معتبرهای زبانی سیاستی می‌داند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

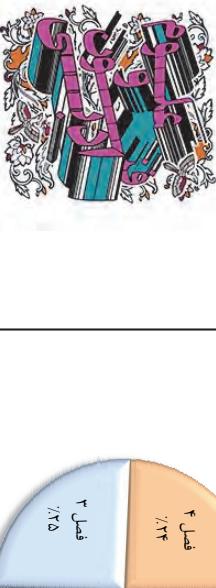
با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

با بازگیری فخرگی خود را خلق کند و بازگیری اینستین را در سیاست و زندگی خود و میزان تاثیرگذاری آن را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

بامختصرات کمی این کتاب آشنا شویم.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بداسیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی

۲. قرآن و عربی

۳. ادب و ادبیات فارسی

۴. فرهنگ و هنر

۵. هدایت و تربیت بدنی

۶. علوم تجربی

۷. زبان‌های خارجی

۸. ریاضیات

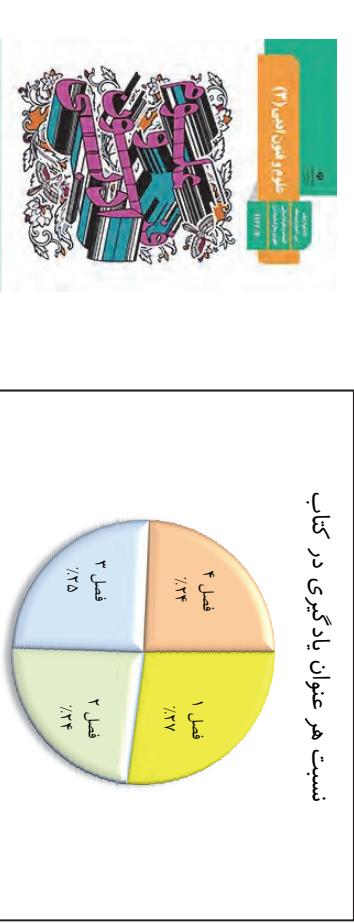
۹. علوم انسانی

۱۰. ادب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانوار

۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و جامعه را بررسی کند و تدبیر معاش حلال به کار گیرد.

۱۲. باشناخت عوومی از پیش‌ها و سیاست‌های کلان و سرمایه‌گذاری، اقتصادی و درک رفتارهای مشبّث و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فرامی تأثیرگذاری آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

فصل ۱

فصل ۲

فصل ۳

فصل ۴

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم و سیزدهم
(دوره بازگشت و بیداری)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مقدمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع وضعيت عمومی زبان و ادبیات را .....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع نثر فارسی در قرن ۱۲ و ۱۳ را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۲: پایه‌های آوایی ناهمسان

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع پایه‌های آوایی ناهمسان (تفطیح همایی) را

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع کسانی وزن‌ها را

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع برش‌های آوایی (دو وزنی) را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۳: مراعات نظری، تلمیح و تضمین

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مراعات نظری را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تلمیح را .....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تضمین را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۴: سبک‌شناسی فرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سبک شهر (سطح زبانی) را.....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سبک شهر (سطح ادبی) را.....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سبک شهر (سطح فکری) را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۵: اختیارات شاعری (۱): زبانی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع حرف همزه را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تغییر کمیت مفهوم‌ها را .....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تقطیع همایی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۶: لف و نشر، تضاد و متناقض‌نما

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع لف و نشر را

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع تضاد را

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع متناقض‌نما را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم (دوره
معاصر و انقلاب اسلامی)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود (انشآموزان بعد از ..... موضوع دوره معاصر تا انقلاب اسلامی را .....)

۲. انتظار می‌رود (انشآموزان بعد از ..... موضوع دوره انقلاب اسلامی را .....)

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۸: اختیارات شاعری (۲): وزنی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

..... موضوع اختیارات وزنی را .....
..... انتظار می‌رود دانشآموزان بعراز ...

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اغراق را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ایهام تناسب را .....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ایهام را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سطح زبانی (شعر و نثر)- معاصر را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سطح ادبی (شعر و نثر)- معاصر را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سطح فکری (شعر و نثر)- معاصر را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سطح زبانی (شعر و نثر)- انقلاب اسلامی را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سطح ادبی (شعر و نثر)- انقلاب اسلامی را .....
۶. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع سطح فکری (شعر و نثر)- انقلاب اسلامی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۱: وزن در شعر نیمايی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

..... موضوع وزن در شهر نیمايی، ..... انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

علوم و فنون ادبی

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۲: حسن تعلیل، حسن آمیزی و اسلوب معادله

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع حسن تعلیل را.....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع حسن آمیزی را.....

۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اسلوب معادله را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)						
			آرزوشی	لکلaf	نحو	موضوع یادگیری
						سبک شعر (سطح زبانی)
						سبک شعر (سطح ادبی)
						سبک شعر (سطح فکری)
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مستول
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: اختیارات شاعری (۱): زبانی						
			آرزوشی	لکلaf	نحو	موضوع یادگیری
						حذف همزه
						تغییر کیت مصوتها
						قطع هجایی
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مستول
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: لف و نشر، تضاد و متناقض‌نما						
			آرزوشی	لکلaf	نحو	موضوع یادگیری
						لف و نشر
						تضاد
						متناقض‌نما
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مستول
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱: درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)						
			آرزوشی	لکلaf	نحو	موضوع یادگیری
						مقدمه
						وضعیت عمومی زبان و ادبیات
						نشر فارسی در قرن ۱۲ و ۱۳
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مستول
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: پایه‌های آوایی ناهمسان						
			آرزوشی	لکلaf	نحو	موضوع یادگیری
						پایه‌های آوایی ناهمسان (قطعی هجایی)
						یکسانی وزن‌ها
						بُرش‌های آوی (دو وزنی)
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مستول
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: مراعات نظری، تلمیح و تضمین						
			آرزوشی	لکلaf	نحو	موضوع یادگیری
						مراعات نظری
						تلمیح
						تضمنی
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مستول
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی						
			آزمایشی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						سطح زبانی (شعر و نثر)- معاصر
						سطح ادبی (شعر و نثر)- معاصر
						سطح فکری (شعر و نثر)- معاصر
						سطح زبانی (شعر و نثر)- انقلاب اسلامی
						سطح ادبی (شعر و نثر)- انقلاب اسلامی
						سطح فکری (شعر و نثر)- انقلاب اسلامی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: وزن در شعر نیمایی						
			آزمایشی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						وزن در شعر نیمایی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: حسن تعلیل، حسن آمیزی و اسلوب معادله						
			آزمایشی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						حسن تعلیل
						حسن آمیزی
						اسلوب معادله
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم (دوره معاصر و انقلاب اسلامی)						
			آزمایشی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						دوره معاصر تا انقلاب اسلامی
						دوره انقلاب اسلامی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۸: درس ۸: اختیارات شاعری (۲): وزنی						
			آزمایشی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						اختیارات وزنی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۹: درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب						
			آزمایشی	تکلف	نحو	موضوع یادگیری
						اغراق
						ایهام تناسب
						ایهام
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

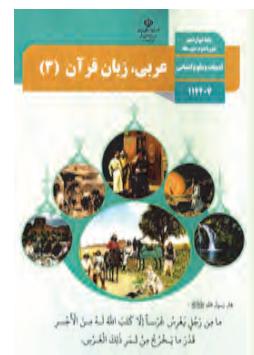
ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عنوانین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عنوانین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

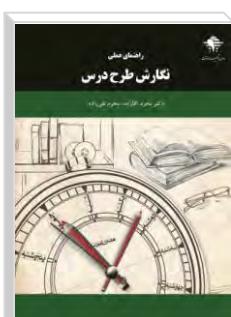
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

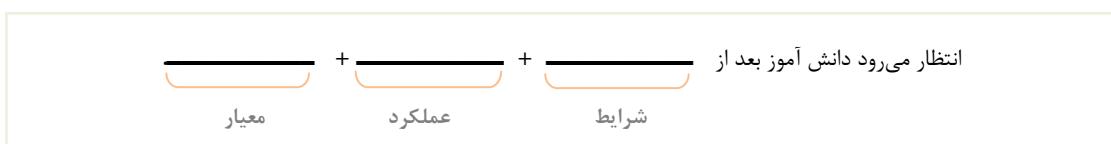
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

၁၄၈

كتاب عربى اختصاصى پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در يك نگاه

در آموزش این کتاب ساخته‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعليم و تربیت

اهداف دو ده تحصیلی

آن را مورث ارزیابی قرار دهد.
آن را مورث ارزیابی قرار دهد.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با اکتوگیری از سیره پیشوایان دین و ترسیم آنده شپریت (اخمعیت) نیز موقوفات‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با باور به طرقیت‌های قرآن و جاوائیک دین اسلام (اخمعیت) نیز موقوفات‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

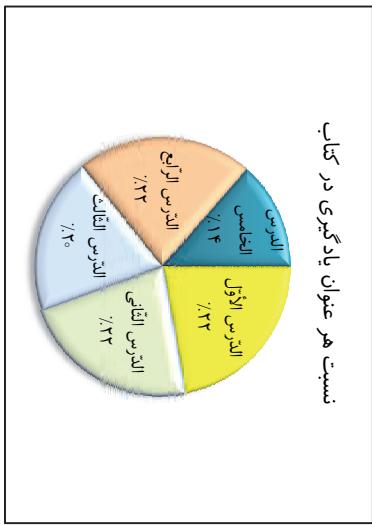
اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

اعتقادی، عبادی و اخلاقی
با انتخاب و بروز اکار فرهنگی هنری بر مبنای اصول زندگی شناسی مورث ارزیابی کند.

بامشخصات کمی این کتاب آشنا شویم:

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

الدرس الخامس

۱۰. الدرس الخامس (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۹. الدرس الخامس (تا ابتدای إلعلموا)

۱۰. الدرس الخامس (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۹. الدرس الخامس (تا ابتدای إلعلموا)

الدرس الرابع

۸. الدرس الرابع (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۷. الدرس الرابع (تا ابتدای إلعلموا)

۸. الدرس الرابع (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۷. الدرس الرابع (تا ابتدای إلعلموا)

الدرس الثالث

۶. الدرس الثالث (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۵. الدرس الثالث (تا ابتدای إلعلموا)

۶. الدرس الثالث (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۵. الدرس الثالث (تا ابتدای إلعلموا)

الدرس الثاني

۴. الدرس الثاني (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۳. الدرس الثاني (تا ابتدای إلعلموا)

۴. الدرس الثاني (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۳. الدرس الثاني (تا ابتدای إلعلموا)

الدرس الأول

۲. الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۱. الدرس الاول (تا ابتدای إلعلموا)

۲. الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

۱. الدرس الاول (تا ابتدای إلعلموا)

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الاول (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الاول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....
.....

۳. روش / روش‌های تدریس

.....

۴. روش‌های ارزشیابی

.....

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

.....

۶. زمان مورد نیاز

.....

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الثاني (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثاني (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صدفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

.....

۴. روش‌های ارزشیابی

.....

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

.....

۶. زمان مورد نیاز

.....

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صدفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

.....

۴. روش‌های ارزشیابی

.....

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

.....

۶. زمان مورد نیاز

.....

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الرابع (از ابتدای إعلاموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع نویمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

.....

۴. روش‌های ارزشیابی

.....

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

.....

۶. زمان مورد نیاز

.....

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی

عنوان کتاب

نام معلم

الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....

۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الخامس (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع نویمه، تعریف، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس

.....

۴. روش‌های ارزشیابی

.....

۵. مواد و وسائل مورد نیاز

.....

۶. زمان مورد نیاز

.....

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری

عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: الدرس الثانی (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						عرب و تحلیل صرفی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: الدرس الثالث (از ابتدای إلعلموا)

			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						عرب و تحلیل صرفی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱: الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا)						
			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: الدرس الاول (از ابتدای إلعلموا تا پایان درس)

			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						عرب و تحلیل صرفی
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: الدرس الثاني (از ابتدای إلعلموا)

			آزمون	کتاب	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فقد تکلیف
						تأیید مشاور / ناظر / مسئول
						تأیید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: الدرس الرابع (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
			ازشانی	لذت	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						اعرب و تحلیل صرفی

دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)						
			ازشانی	لذت	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
			ازشانی	لذت	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف، واژگان
						قواعد
						درک مطلب
						مفهوم
						اعرب و تحلیل صرفی

دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)						
			ازشانی	لذت	نحو	موضوع یادگیری
						ترجمه، تعریف
						واژگان
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف

تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
دانشآموزان غایب	
دانشآموزان فاقد تکلیف	
تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

تاریخ دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

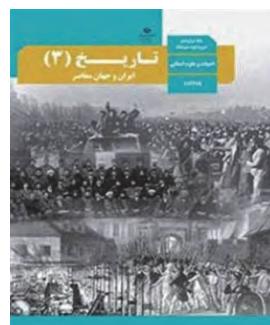
ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعاتی یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

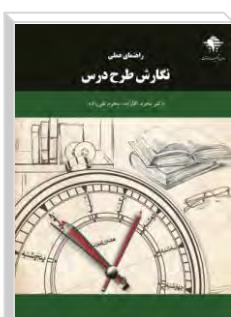
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

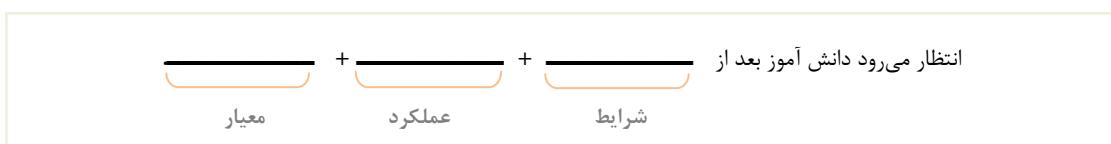
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحد های یادگیری دوازدهم علوم انسانی

၁၄၂

کتاب تاریخ پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحتها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره ساختی

آن، از موقعتهایی، مترادفات زندگی، فردی، و اجتماعی، به کامپیو-

مکالمہ

و ارزشی، تقد و تاثیر ان را بر خود و جامعه ارزیابی کند.

مسنون

پایداری ساخته شده است. این نتیجه می‌تواند باشد که در اینجا

و سرمهت خوده حافظه و یادگاری دهد و میران بازیستاری این را از پریاتی نماید.

نیازمندی از مسایل واقعی زندگی استفاده کند.

卷之三

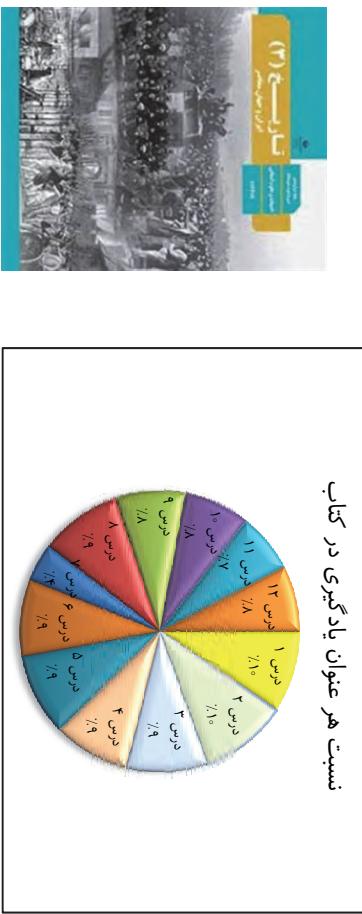
میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین المللی پیشنهاد کند.

اقتصادی در اینده بزمدم و بزیری نمود.

هـ سلامت و تربیت بدنی

۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسہ)

卷之三

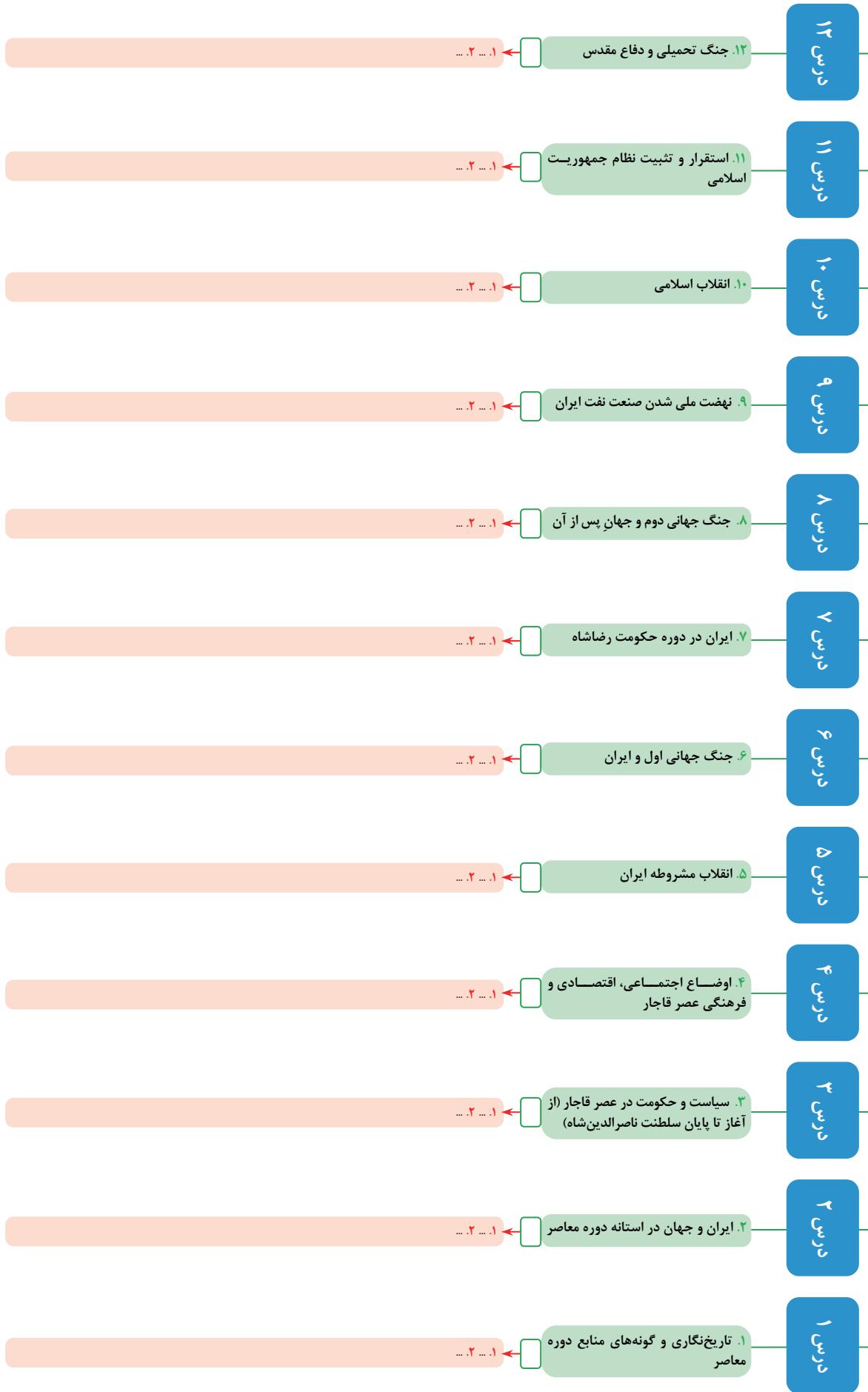

با مشخصات کمی این کتاب **شش شویم.**

۱. حکمت و معارف اسلامی	○
۲. قرآن و عربی	○
۳. زبان های خارجی	○
۴. فرهنگ و هنر	○
۵. سلامت و تربیت بدنی	○
۶. کار و فن اوری	○
۷. باشگاه اینترنتی	○
۸. ریاضیات	○
۹. علوم تحقیری	○
۱۰. زبان های خارجی	○
۱۱. آداب و مهارت های زندگی و پیشگاه	○
۱۲. یوم (برنامه و پژوه مدرس)	○
۱۳. باشگاه اینترنتی	○
۱۴. ادب و زبان	○
۱۵. اقتصادی و حرفه ای	○
۱۶. باشگاه اینترنتی	○
۱۷. علم انسانی و مطالعات اجتماعی	○
۱۸. جایگاه این کتاب را در حوزه های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانید.	○

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
تاریخ دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

ایران و جهان در استانه دوره معاصر

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا
پایان سلطنت ناصرالدین شاه)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

اوپنای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

انقلاب مشروطه ایران

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

جنگ جهانی اول و ایران

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

ایران در دوره حکومت رضاشاه

عنوان کتاب

واحد یادگیری

تاریخ اجرا

نام معلم

نام مدرسه

دوازدهم علوم انسانی پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

انقلاب اسلامی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

استقرار و تثبیت نظام جمهوریت اسلامی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

تاریخ

عنوان کتاب

نام معلم

جنگ تحمیلی و دفاع مقدس

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
تاریخ دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری تاریخ دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار						
			آرشیو	لذت	تازه	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموzan غایب
						دانشآموzan فقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۵: انقلاب مشروطه ایران						
			آرشیو	لذت	تازه	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموzan غایب
						دانشآموzan فقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۶: جنگ جهانی اول و ایران						
			آرشیو	لذت	تازه	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموzan غایب
						دانشآموzan فقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		

واحد یادگیری ۱: تاریخنگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر						
			آرشیو	لذت	تازه	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموzan غایب
						دانشآموzan فقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۲: ایران و جهان در استانه دوره معاصر						
			آرشیو	لذت	تازه	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموzan غایب
						دانشآموzan فقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۳: سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین شاه)						
			آرشیو	لذت	تازه	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموzan غایب
						دانشآموzan فقد تکلیف
			تایید مشاور / ناظر / مسئول	تایید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		

واحد یادگیری ۱۰: انقلاب اسلامی						
			آرژش‌لی	تکلف	زندگی	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۱۱: استقرار و تثبیت نظام جمهوریت اسلامی						
			آرژش‌لی	تکلف	زندگی	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۱۲: جنگ تحمیلی و دفاع مقدس						
			آرژش‌لی	تکلف	زندگی	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		

واحد یادگیری ۷: ایران در دوره حکومت رضاشاه						
			آرژش‌لی	تکلف	زندگی	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۸: جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن						
			آرژش‌لی	تکلف	زندگی	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۹: نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران						
			آرژش‌لی	تکلف	زندگی	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
			تأیید مشاور / ناظر / مسئول	تأیید معلم		
			تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء		

دستنامه طرح درس نویسی

جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

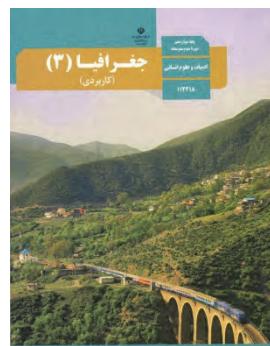
ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عنوانین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عنوانین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمعی نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

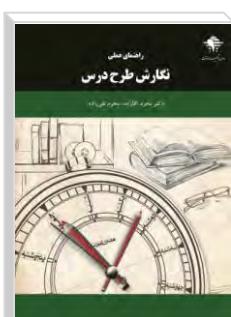
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

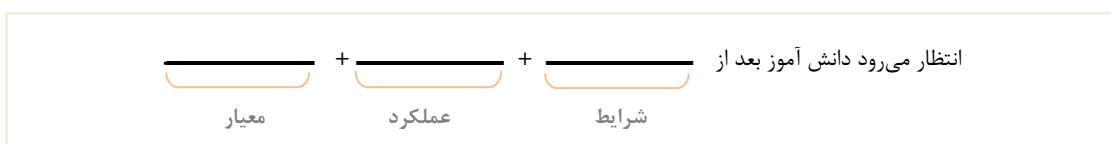
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

دریک تکاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحیدگیری	صفحه
۱	فارسی	درست رسمت و هشیار / درس دوم مدت و حیثیت / درس تقویم / درست نعمت / درس یکم: شکر محمل	ستایش: مکا، ذکر توکویم / درس هفتمن: در حقیقت عشق / درس پنجم: دارای نامه / درس ششم: نامه / درس هشتمن: روز خوانی: بیوی جوی مولیان	۱۳۲
۲	عربی	درست سیزدهم: خوان هشتم / درس چهاردهم: مسیغ و سیمین / درس پانزدهم: کتاب غاز / درس شانزدهم: کتاب غاز / درس هدهدهم: خنده تو / روز خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو	گنج حکمت: سیزدهم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح سیزدهم: روز خوانی: جاوسی که الیخ بودا	۱۲
۳	دین و زندگی	درست ۱۳: توحید و سیک زندگی / درس ۱۴: فضله برای او / درس ۱۵: بگاهی به تمدن جدید	درست ۱۲: سیزدهم: آن شب عنزیر / درس یازدهم: کلار تر اویل ترا	۱۳
۴	الگلیسی	درس ۱۶: هستی بخش / درس ۱۷: در گرو کار خوبیش	درس ۱۸: بازگشت درس ۱۹: حکم الهی در زندگی ما	۱۷۵
۵	ریاضی و امار	درس ۱۰: بیانیهای علموا تا پایان درس) درس ۱۱: عصر شکوفایی	درس ۱۰: بیانیهای علموا تا پایان درس) درس ۱۱: بیانیهای علموا تا پایان درس)	۸۲
۶	علوم و فنون ادبی	درس ۱۲: یگانه بی همتا / درس ۱۳: بیانیهای علموا تا پایان درس)	درس ۱۲: یکانه بی همتا / درس ۱۳: بیانیهای علموا تا پایان درس)	۱۰
۷	علوم اجتماعی	درس ۱۴: پایه‌های ای اعلمو تا پایان درس) درس ۱۵: پایه‌های ای اعلمو تا پایان درس)	درس ۱۴: ای اعلمو تا پایان درس) درس ۱۵: ای اعلمو تا پایان درس)	۹۹
۸	جامعه‌شناسی	درس ۱۶: شکوفایی ای همیشین / درس ۱۷: شکوه چشمکان تو	درس ۱۶: قصل شکوفایی ای همیشین / درس ۱۷: شکوه چشمکان تو	۸
۹	فلسفه	درس ۱۸: فلسفه در فلسفه (۱) درس ۱۹: آغاز فاسدیه در جهان اسلام (۱) درس ۲۰: فاسدیه در جهان اسلام (۱)	درس ۱۸: فلسفه در فلسفه (۱) درس ۱۹: آغاز فاسدیه در جهان اسلام (۱) درس ۲۰: فاسدیه در جهان اسلام (۱)	۱۱
۱۰	علم انسانی	درس ۲۱: هستی و چیزیستی درس ۲۲: جهان ممکنات درس ۲۳: فلسفه در فلسفه (۲)	درس ۲۱: هستی و چیزیستی درس ۲۲: جهان ممکنات درس ۲۳: فلسفه در فلسفه (۲)	۱۰
۱۱	مجموع	درس ۲۴: دوعل در فلسفه (۱) درس ۲۵: دوعل در فلسفه (۲)	درس ۲۴: دوعل در فلسفه (۱) درس ۲۵: دوعل در فلسفه (۲)	۱۲۰
۱۲	پیروزیست	درس ۲۶: ملکا، ذکر توکویم / درست رسمت و هشیار / درس دوم مدت و حیثیت / درس تقویم / درست نعمت / درس یکم: شکر محمل	ستایش: مکا، ذکر توکویم / درس هفتمن: در حقیقت عشق / درس پنجم: دارای نامه / درس ششم: نامه / درس هشتمن: روز خوانی: بیوی جوی مولیان	۱۳۲

كتاب جغرافيا پايه دوازدهم رشته علوم انساني در يك نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

۵۰ کند.

و ارزشی، نقد و تأثیر ان را بر خود و جامعه ارزیابی کند.

و سلامت خود، خانه اده و جامعه انعام دهد و منان: تاشه گردید.

مکالمہ احمدیہ

کنند. اینها می‌توانند مسایل و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کنند.

استای حفظاً امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی

بيان المللی انعام دهد.

عامل میان فرهنگی (رسانج محلی، ملی و بین المللی) پیشنهاد کند.

جامعه را پرسیم که روس هایی برای تبدیل معاشر حارل به کار نمیزد.

و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

فهرس
○
لۀ سلامت و ریزیت بندی

۱۱. ادب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده

100

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب را درست نماید.

卷之三

فصل سوم:
فصل اول:

مخاريط طبيعی
چیزهایی
سکونتگاهها

卷之三

فصل درون:
جزئیاتی حمل

وَتَبَقَّلَ

卷之三

An aerial photograph of a bridge spanning a wide river, with a train moving across it. The surrounding landscape is lush green hills and mountains. On the right side of the image, there is a yellow rectangular banner with Arabic text and small icons.

با مشخصات کمی این کتاب [شن] شوید.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶ کار و فن اوری	۷ اباد و روزانه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را از پردازش کسب و کار و تقدیمی برای این‌جهه بهره‌مند نمایند.
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تحقیقی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بیان خانواده	۱۲. یوم (یوتامه و پرثه مدرسہ)	۱۳. شناخت عمومی از بخش‌ها و سیستم‌های کاران، اقتصادی و در رفتارهای مشیت و منفی بازگران اقتصادی در سطح ملی و فرامملی تاثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.
۱۴. اباد و روزانه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را از پردازش کسب و کار و تقدیمی برای این‌جهه بهره‌مند نمایند.	۱۵. ریاضیات	۱۶. علوم تحقیقی	۱۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۱۸. ریاضیات	۱۹. علوم تحقیقی	۲۰. زبان‌های خارجی
۲۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بیان خانواده	۲۲. یوم (یوتامه و پرثه مدرسہ)	۲۳. شناخت عمومی از بخش‌ها و سیستم‌های کاران، اقتصادی و در رفتارهای مشیت و منفی بازگران اقتصادی در سطح ملی و فرامملی تاثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	۲۴. اباد و روزانه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش حلیم به کار گیرد.	۲۵. باشناخت عمومی از بخش‌ها و سیستم‌های کاران، اقتصادی و در رفتارهای مشیت و منفی بازگران اقتصادی در سطح ملی و فرامملی تحلیل کند.	۲۶. اقتصادی و حرفه‌ای	۲۷. اباد و روزانه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را از پردازش کسب و کار و تقدیمی برای این‌جهه بهره‌مند نمایند.

نقشه مفهومی کتاب جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

فصل سوم: مخاطرات طبیعی

۶. درس ۶: مدیریت مخاطرات طبیعی /
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)

۵. درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مخاطرات
طبیعی

فصل دوم: جغرافیای حمل و نقل

۴. درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون
و مهارت‌های جغرافیایی (۲)

۳. درس ۳: ویژگی‌ها و انواع
شیوه‌های حمل و نقل

فصل اول: جغرافیای سکونتگاه‌ها

۲. درس ۲: مدیریت شهر و روستا /
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)

۱. درس ۱: شهرها و روستاهای

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جغرافیا

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: شهرها و روستاهای

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جغرافیا

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۲: مدیریت شهر و روسنا / فنون و
مهارت‌های جغرافیایی (۱)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جغرافیا

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۳: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جغرافیا

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و
مهارت‌های جغرافیایی (۲)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جغرافیا

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جغرافیا

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۶: مدیریت مخاطرات طبیعی / فنون و
مهارت‌های جغرافیایی (۲)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)						
			آزمایشی	کلی	نئو	موضوع یادگیری
						...
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۵: درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی						
			آزمایشی	کلی	نئو	موضوع یادگیری
						...
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۶: درس ۶: مدیریت مخاطرات طبیعی / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)						
			آزمایشی	کلی	نئو	موضوع یادگیری
						...
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱: درس ۱: شهرها و روستاهای ایران						
			آزمایشی	کلی	نئو	موضوع یادگیری
						...
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۲: درس ۲: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)						
			آزمایشی	کلی	نئو	موضوع یادگیری
						...
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۳: درس ۳: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل						
			آزمایشی	کلی	نئو	موضوع یادگیری
						...
						دانش آموزان غایب
						دانش آموزان قادر تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعاتی یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانشآموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانشآموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانشآموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانشآموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

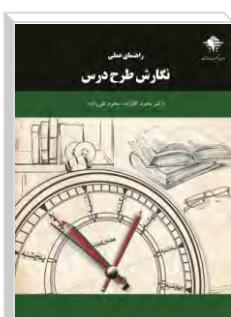
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

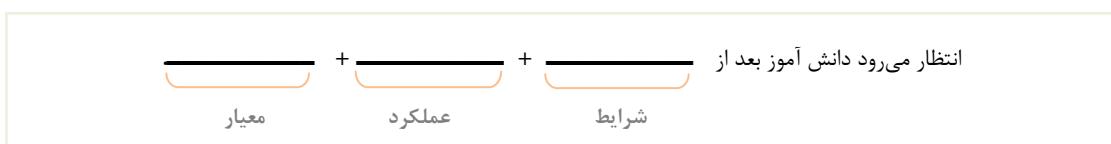
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنگی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

دریک تکاه

ردیف	نام درس	صفحه	واحیدگیری	فصل / بخش
۱	ستایش: مکا، ذکر توکیه / درس هشتم: زبان پارسی / روان خوانی: بیوی جوی مولیان	۱۳۲	فارسی	درس ششم: نامه / درس پنجم: داروینیه / روان خوانی: جاوسی بودا
۲	درس هجدهم: عشق جاوه‌ای / روان خوانی: آخوند در زندگی	۸۲	عربی	گنج حکمت: افتاب جمال حق
۳	درس هجدهم: خانه خوده تو / روان خوانی: اخوند در زندگی	۱۰	۵	درس دهم: مدت و مکتب حبیت / درس یکم: شکر نعمت / درس سیزدهم: خوان هشتم / درس چهاردهم: سیمین و سیمین / درس پانزدهم: گذر سپاهوش از درس دوازدهم: کلن تر و اوی ترا
۴	درس هجدهم: کلاب غاز / روان خوانی: ادبیا	۱۳	۲	درس هدهم: فصل شکوفایی / شعرخوانی: شکوه چشمان تو / حبیت: تیرانا
۵	درس هجدهم: کلاب غاز / روان خوانی: ادبیا	۱۰	۱	ستایش: مکا، ذکر توکیه / درس هجدهم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌ران
۶	درس هجدهم: کلاب غاز / روان خوانی: ادبیا	۱۲	۸	درس هجدهم: مدت و مکتب حبیت / درس یکم: شکر نعمت / درس سیزدهم: خوان هشتم / درس چهاردهم: سیمین و سیمین / درس پانزدهم: گذر سپاهوش از درس دوازدهم: کلن تر و اوی ترا
۷	درس هجدهم: کلاب غاز / روان خوانی: ادبیا	۱۱	۱۱	درس هجدهم: کلاب غاز / روان خوانی: ادبیا
۸	درس هجدهم: کلاب غاز / روان خوانی: ادبیا	۱۲۰	۵۸	مجموع

کتاب جامعه‌شناسی پایه دوازدهم (رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحتها و اهداف پایه را منظر قرار دهیم.

اھداف دورہ تحصیلی

- و سوچه دستی از این کند و تأثیر آن را مورد بررسی قرار دهد.
سینزیتی، صالح جویی، عمران و پایام) تبیین کرد و دلالات های از راه موافقتهای مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.
لارست ازان برای حل نمودنی از مسائل دنیوی امروز استفاده کرد.
با ارزشی تقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه از بیانی کند.
با این قرار دهد.

۲۵

- فقال نبیست مچیطی برای اصلاح و بهبود پیدار آن یافای نقش کند.
فقال نبیست مچیطی برای رعایت و مکان تسبیح نماید.
این کند با بدگیری از ایندرده طی زندگی ماضیسته، به گلکو رفتار پایداری داشته باشد.
فقال نبیست روحانی در سیستم زمان و مکان تسبیح نماید.
فقال نبیست از این درسته کند.
فقال نبیست مسیحیت های خوش را سبیط به حفظ آفریده های خالق و سلامت خود خانواده و جامد انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را زیبایی کند.
فقال نبیست از این درسته کند.
فقال نبیست مسیحیت های خوش را سبیط به حفظ آفریده های خالق و سلامت خود خانواده و جامد انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را زیبایی کند.
فقال نبیست از این درسته کند.

زیستی و بدنی

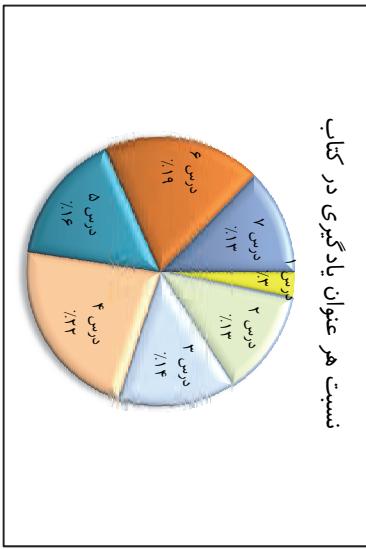
- تحلیل مسائل اقتصادی چامهه تحلیل کند. جامده را بررسی کند و روش هایی برای تدبیر معاش در حال به کار گیرد. اقتصادی در آینده بزیمه بزیم کند... چشمکه را بررسی کند و روش هایی برای تدبیر معاش در آینده بزیمه بزیم کند.

محیط و مشارکتی را تجویه کند. شناسایی کند و وظایف خود را برای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.

جایگہ این کتاب را جستجو کریں	و سیلسی و حرفی و معمولی
---------------------------------	-------------------------------

۱۱	آداب و مهارت‌های زندگی و پنیان خانواره	س سمعک و ریتیپ بی
۱۲	بروکس ادروی	بروکس ادروی
۱۳	(برنامه و پیشنهاد مدرسہ)	بروکس ادروی
۱۴	خارجی	بر

با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

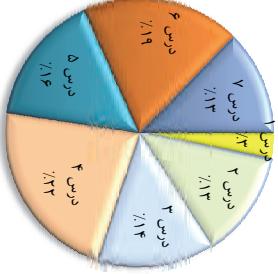
اهداف دوره تحقیقی

- و سواده دستی از راه کند و تاثیر آن را مورد بررسی فراز دهد.
فقال زرست مجھطی برای اصلاح و پیوهنود پذیر آن اینکی مقدس کند.
فقال زرست مجھطی خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میران تائیور گزاری آن را زیارتی کند.
باشان ها در بستر زمان و مکان نیسین نمایند.
لئے کند و با کارگیری راجحه طی زندگی شناسیسته، به الکو روشناری پذیری داشته باشد.
المنفعته مسئولیت های خوبی را نسبت به حفظ اقوایده طهی خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میران تائیور گزاری آن را زیارتی کند.
وارزشی، تقدیم و تاثیر آن را بر خود و جامعه از زیارتی کند.
باشان فراز دهد.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
اعلیٰ و فضولانہ	زیستی و بدنی	اسعی شناسی و مظہری	تہنی، عبادی و اخلاقی						

نست هر عنوان بادگیری در کتاب

جامعہ شناسی (۳)

عنوان یادگیری

واحد یادگیری

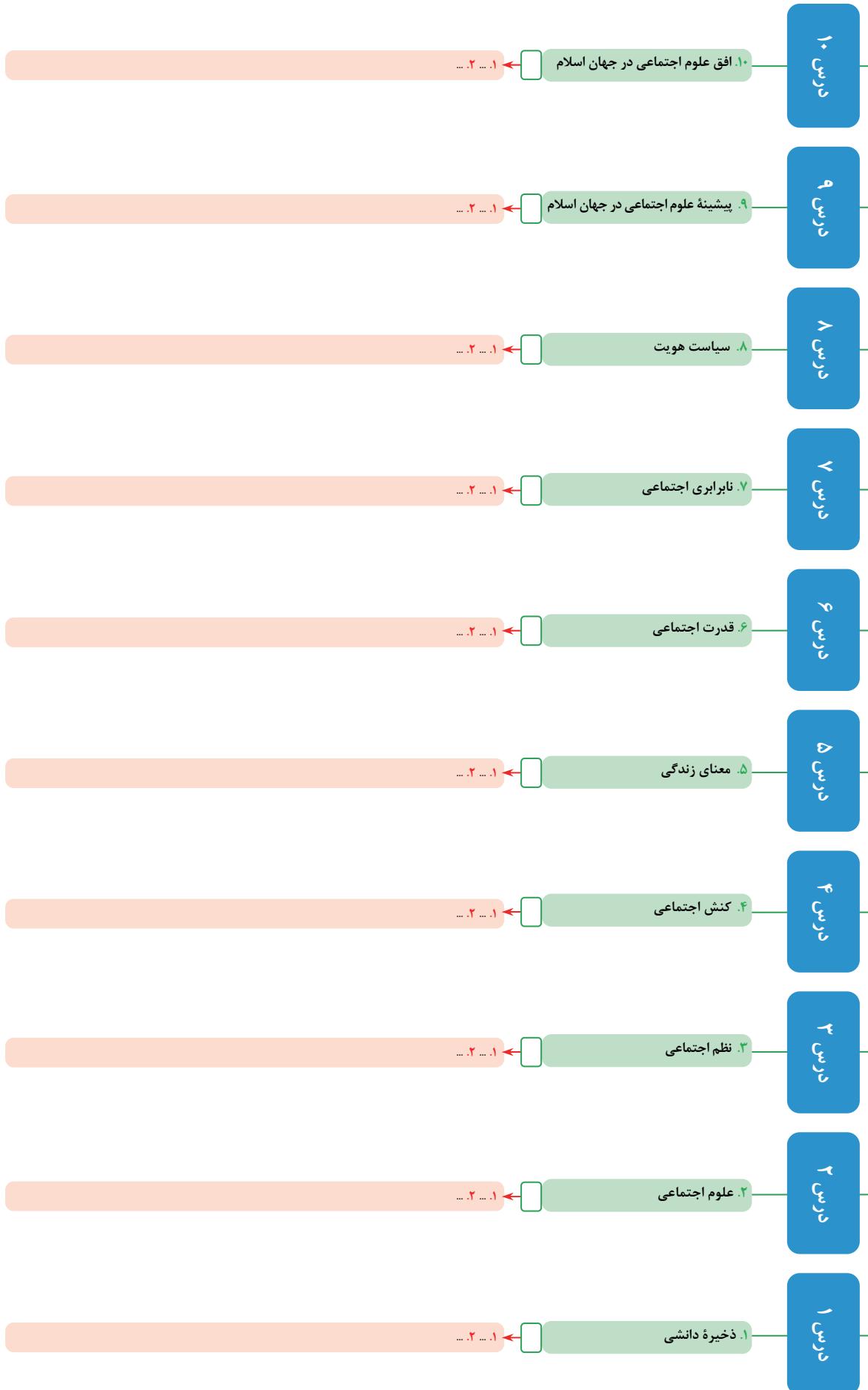
6663

٢٦١

پیشہ
عناصر هر وا

پیروست ۲ جامعه‌شناسی دوازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

ذخیره دانشی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

علوم اجتماعی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

نظم اجتماعی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

کنش اجتماعی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

معنای زندگی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

قدرت اجتماعی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

نابرابری اجتماعی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

سیاست هویت

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

جامعه‌شناسی

عنوان کتاب

نام معلم

افق علوم اجتماعی در جهان اسلام

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: کنش اجتماعی						
			از شبیه	نکات	ذهن	موضوع یادگیری
						...
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: معنای زندگی						
			از شبیه	نکات	ذهن	موضوع یادگیری
						...
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: قدرت اجتماعی						
			از شبیه	نکات	ذهن	موضوع یادگیری
						...
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: ذخیره دانشی						
			از شبیه	نکات	ذهن	موضوع یادگیری
						...
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: علوم اجتماعی						
			از شبیه	نکات	ذهن	موضوع یادگیری
						...
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: نظم اجتماعی						
			از شبیه	نکات	ذهن	موضوع یادگیری
						...
دانشآموزان غایب						
دانشآموزان فاقد تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۹: پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام

			آرزوی	تکلیف	ردیف	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء
						واحد یادگیری ۱۰: افق علوم اجتماعی در جهان اسلام
			آرزوی	تکلیف	ردیف	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: نابرابری اجتماعی

			آرزوی	تکلیف	ردیف	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء
						واحد یادگیری ۸: سیاست هوتی
			آرزوی	تکلیف	ردیف	موضوع یادگیری
						...
						دانشآموزان غایب
						دانشآموزان فاقد تکلیف
						تایید مشاور / ناظر / مسئول
						تاریخ و امضاء
						تایید معلم
						تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

فلسفه دوازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

..... مدرسه:

..... نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان "**واحدهای یادگیری**", جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با "**موضوعات یادگیری**" اهداف آموزشی خود را در "**طرح درس‌های نیمه ساخته**" تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعاتی یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کار گیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی Itms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

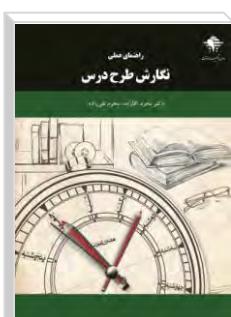
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

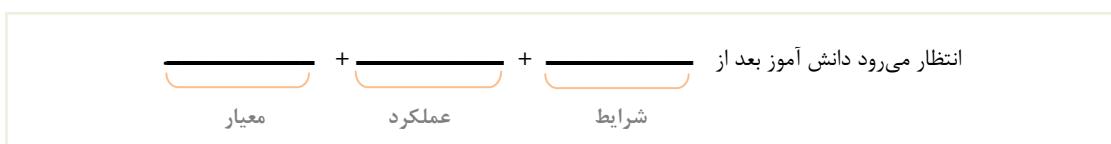
فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرینde مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسائل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: شرایط، عملکرد و معیار.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش‌آموز مد نظر است، شناخت دانش‌آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانشآموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانشآموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانشآموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانشآموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانشآموز نسبت به دانشآموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانشآموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

• ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانشآموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانشآموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمولی ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی^۱: در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانشآموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانشآموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانشآموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلًا توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانشآموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانشآموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانشآموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانشآموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

⁴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایشنامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانشآموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد).

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و مناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفته و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری مناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون مناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون مناسب با اهداف کتاب درسی^۱

^۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه iOS) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلمان
- آسیب‌سنجدگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدین‌جهت است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی

၁၇၈

کتاب فلسفه پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحتها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اہداف دورہ تھیڈی

عندما ينادي بالذات، فالذات تحيط بالذات، فـ«أنا» هو موقعها، وهو ملتقى كل مشاريعها، فهو ملتقى كل مشاريعها، فهو ملتقى كل مشاريعها، فهو ملتقى كل مشاريعها.

سیاست و اقتصاد

ازشی، نقد و تاثیر ان را بر خود و جامعه ارزیابی کند.

روز پاییزی دستت یا بد.
و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میندان تائیز گ

النقد

نیز مبتدا خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرادرسی ارائه کند.

ستای حمد امیت و منافع ملی، وحدت و انسجام جتمی

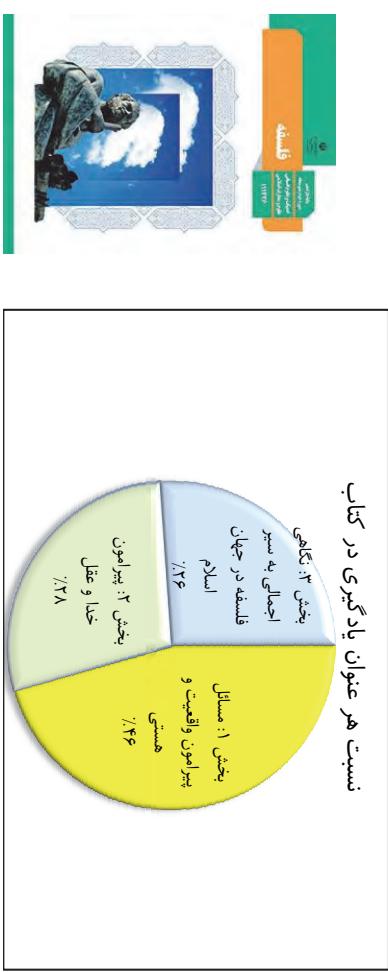
دھد انعام انجام المللی بین

جامعه را بررسی کند و روش هایی برای تدبیر معاش حلال به کار
معتمد میان فرهنگی در سطح محترم، متی و بین اندی پیشنهاد نمود

مکار و فن اوری

۱۲ بوم (برنامه ویژه مد
○ ان خانواده

کتاب

با مشخصات کمی این کتاب آشنا شوید.

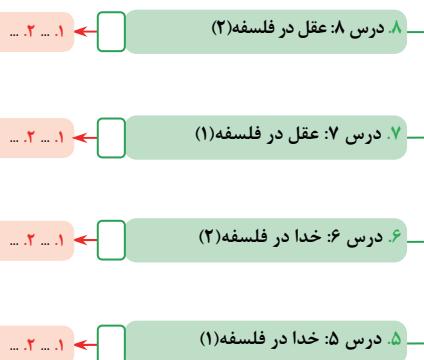
اconomics و حرفه‌ای
۱. حکمت و معارف اسلامی
۲. قرآن و عربی
۳. ادبیات فارسی
۴. فرهنگ و هنر
۵. هلسلاخت و تربیت بدنی
۶. آداب و مهارت‌های زندگی و پیشان خالواده
۷. علوم تحقیری
۸. ریاضیات
۹. زبان‌های خارجی
۱۰. بوم (برنامه ویژه مدرسه)
۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و پیشان خالواده
۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)
۱۳. باشناخت عمومی از بخشش‌ها و سپاهی‌های کلان، اقتصادی و دری رفایه‌های مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فرامملو
۱۴. با شناسایی تهولات عرصه اشتغالی حرفه‌ای خود را ازبیلایی و باری کسب و نهضت آفرینشی اقتصادی در آینده پر نمایندگی کند.
۱۵. با درک اعاده و روید شکل چشمی مسلسل و تهولات اقتصادی در فضای اقتصادی و مجازی، الگوی فعال اقتصادی خود را خواهاده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معافیت حلال به کار گیرد.

نقشه مفهومی کتاب فلسفه دوازدهم علوم انسانی

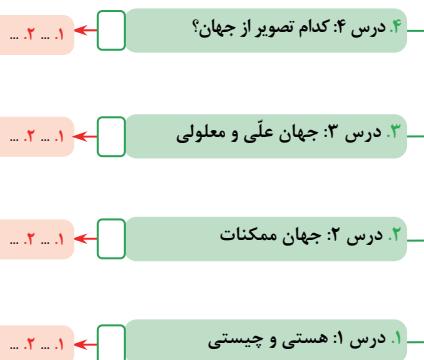
بخش ۳: نگاهی اجمالی به سیر
فلسفه در جهان اسلام

بخش ۲: پیرامون خدا و عقل

بخش ۱: مسائل پیرامون واقعیت و
هستی

؟ موضوع یادگیری

۱۱ واحد یادگیری

عنوان یادگیری

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
فلسفه دوازدهم علوم انسانی

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱: هستی و چیستی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۲: جهان ممکنات

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۳: جهان علی و معلولی

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۴: کدام تصویر از جهان؟

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۵: خدا در فلسفه(۱)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۶: خدا در فلسفه(۲)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۷: عقل در فلسفه(۱)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۸: عقل در فلسفه(۲)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام(۱)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲)

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

فلسفه

عنوان کتاب

نام معلم

درس ۱۱: دوران متأخر

واحد یادگیری

نام مدرسه

تاریخ اجرا

دوازدهم علوم انسانی

پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
فلسفه دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری فلسفه دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴: کدام تصویر از جهان؟						
			آرزوشی	گذرا	نیاز	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول		تایید معلم				
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۵: درس ۵: خدا در فلسفه(۱)						
			آرزوشی	گذرا	نیاز	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول		تایید معلم				
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۶: درس ۶: خدا در فلسفه(۲)						
			آرزوشی	گذرا	نیاز	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول		تایید معلم				
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				

واحد یادگیری ۱: درس ۱: هستی و چیستی						
			آرزوشی	گذرا	نیاز	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول		تایید معلم				
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۲: درس ۲: جهان ممکنات						
			آرزوشی	گذرا	نیاز	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول		تایید معلم				
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۳: درس ۳: جهان عالی و معلوی						
			آرزوشی	گذرا	نیاز	موضوع یادگیری
						...
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان قادر تکلیف						
تایید مشاور / ناظر / مسئول		تایید معلم				
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				

واحد یادگیری ۹: درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)

...	...	...	ازشنبه	پنجشنبه	شنبه	یادگیری
...	...	...	...	...	...	...

دانشآموزان غایب

دانشآموزان فقد تکلیف

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲)

...	...	...	ازشنبه	پنجشنبه	شنبه	یادگیری
...	...	...	...	...	...	...

دانشآموزان غایب

دانشآموزان فقد تکلیف

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱، دوران متأخر

...	...	...	ازشنبه	پنجشنبه	شنبه	یادگیری
...	...	...	...	...	...	...

دانشآموزان غایب

دانشآموزان فقد تکلیف

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: عقل در فلسفه (۱)

...	...	...	ازشنبه	پنجشنبه	شنبه	یادگیری
...	...	...	...	...	...	...

دانشآموزان غایب

دانشآموزان فقد تکلیف

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: عقل در فلسفه (۲)

...	...	...	ازشنبه	پنجشنبه	شنبه	یادگیری
...	...	...	...	...	...	...

دانشآموزان غایب

دانشآموزان فقد تکلیف

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور/ ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

تأیید معلم

تاریخ و امضاء

از طراحی تا ارزشیابی در یک نگاه:

- با جایگاه کتاب های درسی در اسناد بالا دستی آشنا شویم.
- کتاب های درسی را به واحدهای یادگیری تبدیل کنیم
- طراحی آموزشی مدرسه را به منظور تحقق اهداف آموزشی ارزشیابی کیم.
- با تبدیل واحدهای یادگیری به اهداف آموزشی «طراحی آموزشی مدرسه» را تدوین کیم.